

TEMPORA SUBSEQUIVA

ANGELI CIAMPI

PROFESSORIS PHILOSOPHIÆ, AC SYNTHESIS IN
LYCEO SALVATORIS — MODERATORIS STUDIO-
RUM IN ARCHIEPISCOPALI GYMNASIO — SOCI
ACADEMIARUM HERCULANENSIS, PONTANIANÆ,
ARCADIÆ, TIBERINÆ, SCIENTIARUM, ARTIUM.
QUE *ARDENTIUM* VITERBI etc,

EDITIO ALTERA

AUCTIOR, ET EMENDATIO

VOL. II.

NEAPOLI
EX TYPOGRAPHIA TRAMATERIANA

Sunt penes auctorem vico Maiorani n.º 41.

AN. MDCCCXLI.

HENDEGASYLLABORUM

LIBER IV.

I.

Ad lectorem.

Fictis nominibus, iocisque veris
 Quod solet fieri, solent referre
 Quos sparsos sale profero libellos.
 Qui in his se videt, et dolet notari,
 Sibi, non tribuat meae Thaliae.
 Ludit nominibus iocosa fictis,
 Et ludens aperit, monetque verum.
 Quisque se in speculo potest videre :
 Acceptas speculum refert figuras.

Philippo Iudiceo Caracciolo e Principibus Cellamarensium, et Villensium, S. R. E. Cardinali, Archiepiscopo Neapolitano.

Te, Caracciole, quem suum salutat
 Nostra Ecclesia praesulem, decusque,
 Te, qui vult meus egredi libellus,
 Patronum sibi, vindicemque poscit.
 Tanto praesidio superbus, inquit,
 Saecula, et invidiam simul domabo:
 Unus me probat, omnibus probabor.
 Dixi nil tibi temporis vacivi
 Curas linquere delicatiores,
 Te intentum studio severiori
 Nullis otia commodare nugis;
 At nullus monui: reposcit, instat,
 Et musis, ait, omnibus favebit,
 Omnes qui in patriam vocat, iubetque
 Omnes ad veterem redire cultum.
 Frustra sistere nitor arrogantem:
 Non audit, forulis abit, fugitque:
 Plus me forte sapit meus libellus (a).

(a) Legebatur in fronte Tomi II. primae editionis:

3.

*Iosepho Mariae Mazzettio, Archiepiscopo
Seleuciensi, Institutioni publicae Praefecto.*

Mazzetti pete praesulis, Thalia,
Domum, quae genus omne litterarum
Una colligit, iris ut colores:
Hic certum tibi vindicem parabis.
Iam, templo sapientiae profanis
Irrumpentibus undecumque clauso,
Pulsas restitui iubet sorores.
Est ingens opus: Herculis domanda
Sunt monstra ingenii ferocioris.
En inscitia concitatur hydra
Lernaea trucidior, feraciorque:
En vis, et favor, improbaeque fraudes
Nemaei totidem furunt leones.
At immania monstra conterentur.
Quam vis consilii movet, regitque
Forti pectore suscitata virtus,
Hostes quo adgreditur procaciores,
Victis denique pulchrior triumphat.

*Gabrieli Ferrettio Archiepiscopo Firmano ,
Apostolico iam Nuntio apud Ferdinan-
dum II.*

Salve, qui insolita sagacitate
Artes Palladias adeptus omnes ,
Illis, ut sacra iura vindicentur ,
Uti in tempore rite scis, locoque.
Error undique diffluens tenebris,
Nube dogmata sanctiora spargit:
Pallas dat tibi litteras, fugasque
Erroris tenebras, fugasque nubem.
Furor sanguine, cladibusque gaudens
Bellum Romuleis minatur agris :
Ensem dat tibi, cassidemque Pallas ,
Et stultos procul impetus repellis.
Dum tuos canit hic, et hic triumphos ,
Miror insolitam sagacitatem.
Artes Palladis aemularis omnes !
His fugas tenebras, fugasque nubem !
His stultos procul impetus repellis !
Salve, qui insolita sagacitate
Omnes Palladis aemularis artes :
Salve qui, ut sacra iura vindicentur ,
Uti in tempore rite scis, locoque.

5.

*Thomae Credennino P. M. Augustinianae
familiae Praefecto Generali.*

Credennine, tibi nihil putanti
Tui traditur Ordinis potestas.
Quos optant alii, ambiuntque honores ,
Tu vix denique suscipis coactus. (a)
Nil hoc post decus interest referre
Quid vel feceris ante, vel mineris.
Innocentia, sanetitasque morum ,
Abstinentia, dignitasque vitae,
Et solertia rebus in gerendis
Erunt quae comites fuere semper ,
At tuum facit hoc decus triumphum.
Laus est scire aliis praeesse magna ,
Suum maxima spiritum domare.

(a) Thomas Credenninus Afragolae communi patriae natus, mihiq[ue] pluribus abhinc annis amicissimus, mecum Neapoli erat, cum audivit se Augustinianae familiae Romae praefectum. Cum nihil minus putaret, oblatum sponte munus statim detrectare cogitavit. Diligebam sane: dein et amare, et facere plura coepi summam vii abstinentiam, modestiamque miratus.

*Josepho Borghio sacro oratori
praestantissimo.*

Musas qui iubet exulare templis ,
 Cultu quod sacra polluant profano ;
 Lauros undique Borghio metenti
 In templis reor adfuisse nunquam.
 Quam iungit bene litteras utrasque !
 Quantum a foedere surgit hoc nitoris !
 Quae a sacro petit, elicitque fonte.
 Quanta digerit cruditione !
 Humanas homines movet per artes ,
 Divinasque ad opes trahit, rapitque.
 Sic malect coquus, apparatque scitus ,
 Et satis facit omnibus palatis :
 Ora sic medicus linit scyphorum ,
 Et iussas pueri bibunt medelas.
 Quem vult exprimit, imprimitque vultum ,
 Auditor cito, cecusque sumit.
 Virtutis studet explicare fructus :
 Nemo blandior est, amoeneriorque.
 Torquere in vitium parat sagittas :
 Nemo fortius, acriusque dicit.
 Luget: quis valet abstinere luctu ?
 Ridet: quis poterit tenere risum ?
 Hinc vel iudicio severiorum
 Vincit Borghius eloquentiores .

Illic viri genus omne, faeminaeque,
 Umbrae ut corpora, Borghium sequuntur.
 Ferunt carmina Thracii poetae
 Aequis auribus audisse circum
 Sylvas, flumina, belluasque mites.
 Haec miracula fabulas putabam,
 Facit Borghius accidisse credam:
 Frangit pectora duriora ferro.

7.

*Nicolaus Mozzillo amico, ac poetae
 iucundissimo (a).*

Mozzille, aureolis tuis phaleucis
 Dum nunc me similem putas Catullo,
 Mihi cedere nunc probas Catullum,
 Quae satis scabies, satisque prurit,
 Scalpis scitulus, elegantulusque.
 Sirenas reor extitisse nullas:
 Fingit fabula, blanditerque fingens
 Vitae dogmata sanctiora tradit.
 Voces dulcisonae, venustulaeque,
 Sorda quas invat aure praeterire,
 Sunt quae carmina blandulus poeta
 In nostras facit. exeritque laudes.

(a) Nicolaus Mozzillus, edito primo *Temporum subsecivorum*
 volumine, poema scripsit, in quo Catullum mihi cedere inquit. Re-
 spondi his hendecasyllabis, quibus alio ille poemate respondit. U-
 trumque in Hendecasyllaborum calce videri potest sub litteris *A.B.*

Haec haec alliciant, movent, trahuntque ,
 Haec frangunt animos probatiores ,
 Si nimis facili bibantur aure.
 Tu, qui carmina blandiora pangis ,
 Et scis quam fragiles somnus , levesque ,
 Et quanti fieri solet Catullus :
 Tu, qui quot malas hinc, et hinc sagittas
 Livor iactitat, adspicis, fremisque ,
 Et me diligis, et cupis valere ;
 Tu me sollicitas, meoque bellum
 Indicis capiti periculosum !
 Placare invidiam, licet laterem ;
 Adhuc non potui: quid est futurum
 Si, te iudice nobili poeta ,
 Victas det mihi nunc manus Catullus ?
 Tuis crescere quem facis phaleucis ,
 Absyrto facies minutiorem.
 Seclo corpore quae resurgit hydra
 Nigris dentibus, unguibusque terret.

8.

*Nicolao Santangelo Ferdinando II.
 ab interioribus negotiis.*

Dum Santangelus hinc, et hinc fugatis
 Suum restituit locum Camoenis ,
 Adi, et nomine, Musa, litterarum
 Statorem veluti Iovem saluta.
 Quid stas? quid trepidus pavor moratur ?

Nemo comior est, benigniorque ,
 Memo blandior, elegantiorque.
 Ille non titulos sonat vetustos
 Maiorum Mariique, Carolique ,
 Quorum nomine Samnium superbit :
 Non suos memorat recentiores ,
 Quibus, qui venient, magis nitebunt :
 Non plaudit sibi, prima quod iuventa
 Longi praemia carpserit laboris ,
 Et quae munera functus est tot annos
 (Testis Daunia tota, Rhegiumque)
 Natum se populis probent regendis .
 Nutritus penetralibus sub almis
 Francisci patris inclyti patroni ,
 Sophi principis, optimi poetae ,
 Inter sollicitas, gravesque curas ,
 Quas negotia sanctiora gignunt ,
 Quicquid temporis accidit vacivi,
 Vitae delicias facit Camoenas.
 Adi, nec pavidus pudor moretur :
 Nemo comior est, benigniorque :
 Adi, et nomine, Musa, litterarum
 Statorem veluti Iovem saluta.

*Francisco Petrunzio , Chirurgiae
Neapolitanae facile principi*

Petrunti, en tibi quos Thalia lusit ,
Auxitque ingenuos meos libellos.
Meum tu nisi vulturem necasses
Ferro Persephonem fugare docto ,
Aeternus patre sordidos perempto ,
Lethaeis sopor obruisset undis (a).
Debentur tibi : forte commonebunt
Quot sunt, quotque aliis erunt in annis
Quae nobis bene facta contulisti.
Dignam reddere gratiam volentes ,
Et te dicere principem , decosque
In Machaonis artibus minatos
Sua terruit Icarus ruina,
Instructos fragili, brevisque penna
Altos non licet adgredi volatus.

(a) Mictus difficilis, qui me, ut vultur Tityum mordere coepit, cum adhuc in seminario degerem annos 20. natus, in abscessum denique urinarium evasit, quem clarissimus Franciscus Petrunzio Neapolitanae chirurgiae facile princeps cum dextertate, ac felicitate sibi solita aperuisset, morbum radicitus extirpare visus est.

*Francisco Xaverio de Andrea , Dynastarum
 Aremanensium amplificatori, II.viro Siciliae
 procurandae , V.viro negotiis sanctoribus
 in supremo Aerarii consilio administrandis.*

Xaveri, celebrare te volentem
 Vires deficiunt. Opus quod ausim
 Est ingens opus, aleaeque plenum.
 Ortum sanguine nobili, incitatum
 Exemplis, tua quae domus paravit ,
 Usus praecipuis, quibusque Siren
 Numquam promicuit magis magistris ,
 Adeptum genus omne litterarum ,
 Dum sensus, ratioque praeliantur ,
 Prima te rapuit forum palaestra.
 Huc tunc temporis undique affluebant
 Qui clari iuvenes nitore avito
 Inlarescere honoribus studebant.
 Orator cito tam gravis fuisti ,
 Dicenti ut tibi Principes vel ipsi
 Plausus addiderint semel, semelque.
 Tam sancti cito te probare mores ,
 Ut censoria, quam severiores
 Gerebant, tibi virga traderetur.
 Tu in vim, tu in rabidam rapacitatem
 Munisti, ut sua cuique redderentur ,
 Pectus robore, triplicique ferro.
 Pupilli, viduaeque te patronum

Senserunt facilem, castum, potentem :

Te Trinacria, te venusta Siren ,

Fungi munera sanctiora cernens ,

Mirata ingenium, abstinentiamque ,

Patrem plus vice simplici vocavit.

Quid quod, si tibi temporis vacivi

Curae sollicitae dedere punctum ,

Solae deliciae fuere musae ?

Quid quod quae bene facta contulisti

Haerent mentibus omnium, nigrisque

Nunquam temporis obtegentur alis ?

Hacc dum cogito, vox ait, gravaro

Hoc te pondere, stulte, quid laboras ?

Uno te potes expedire verbo.

Patrem dic sobolis fuisse raræ :

Auget, quam sibi gloriam reliquit.

10.

Eidem

Te, cui munera gesta, cui trecenti

Dederunt tituli perenne nomen ,

Te magis decorat, magisque tollit

Quae, te consule, te favente, pubes

Rem novit bene publicam tueri.

Qui praecellere ceteris studebat

Mentis viribus, ingenique cultu ,

Te amicum facilem, ducemque certum ,

Te certum sibi vindicem paravit.

Ut quæ semina iacta delitescent,
 Volvuntur cito, sole si foveantur ;
 Sic mentes iuvenum solent cieri,
 Si accessit favor, addiditque vires.
 Hinc orta est seges acrium virorum ,
 Qui auxerunt patriæ decus, tuumque.
 Non dat, qui metit, elicitque, messem,
 Dat qui sollicitus serit, paratque.

Eidem

Xaveri, Themidis decus, forique,
 Domus stemma tuæ satis tuorum,
 Tuum non satis explicat nitorem.
 Avos coeruleus fuisse campus
 Evincit sine labe, sordibusque :
 Crux obliqua pios, velut magistri
 Olin qui fuit æmulator heros :
 Est quæ ostenditur ense fortitudo ,
 Fides candida lilio probatur.
 Tandem qui pede corvus est in auro
 Tuos pro patria nihil periculi
 Contemtis ait abuisse gazis.
 At nostræ Themidis, forique nostri
 Lumen, præsidium, decusque primum
 Quibus prædicat esse te figuris ?

Marchioni Ioanni de An trea

Fides publica, publicusque census
 Dum iacent, tibi munus erigendi
 Tradit rex hominum aestimator acer.
 Quos optant alii, petuntque honores,
 Oblatos tibi sponte tu recusas.
 Urget res magis, acriusque poscit,
 Fides publica, publicusque census
 In dies pereunt: vocare rursus,
 Et prosunt tibi nil tuae latebrae (a).
 Hinc divelleris, otinumque ruris
 Civili iugulas, necasque in aestu.
 Fides publica, publicusque census
 Statim te duce, te vident patrono.
 Quid mirer potius, priusque laudem?
 Reges consiliis potentiores
 Callent tam bene quos legant, vocentque!
 Lecti ad munera summa digniores
 Detrectant bona tanta tam modesti!
 Fides publica, publicusque census
 Tantam tam cito praecavent ruinam!
 Nil mirer potius, priusque laudem.

(a) Praefecturam publici aerarii, quam reliquerat an. 1822, hortationibus, iussisque victus recepit an. 1830.

13.

Eidem

Signa sub tua gloriam mereri
 Qui scis, Marchio, nilque gloriaris ,
 De Andrea tibi nomen est, et omen.
 Victor, magnanimus, virilis usque ,
 Qualis nomine diceris, fuisti (a).
 Ruit publica res semel, semelque :
 Tu firmas semel, et semel ruentem.
 Esse quid potuit magis virile ?
 Te hostis provocat, aemulusque carpit :
 Est hosti favor, aemuloque certus.
 Magni sic animi solent libenter.
 Pro rebus bene, fortiterque gestis
 Plausu te excipiunt boni, malique :
 En victoria pulchrior trecentis.
 Vicisti pietate pertinaci :
 Hanc ne fallere forte cogereris ,
 Ruri te abdere sponte maluisti.
 Vicisti ingenii sagacitate :
 Crevit publica res, novoque crevit
 Nullo civibus addito tributo.
 De Andrea tibi nomen est, et omen :
 Qualis nomine diceris, fuisti.

(a) *Etymologia Sacra Graeco Latina Nicolai du Mortier. Romae, 1703.*

Eidem

*Pro Caietano Trigona Panormitanorum Pontifice
inter S. R. E. Cardinales cooptato.*

Ostro cum simul eminere vidit
Serram Capua, Iudicemque Siren,
Qua te gloria cinxerat corona
Vidit, Marchio, civis, exterisque:
Profanis etenim simul, sacrisque
Nosti tam bene providere rebus,
Ut vis, iuribus utriusque salvis,
Te vis utraque senserit patronum.
At pulcherrima quae corona frontem
Ornabat tibi, purpura Trigonae
Facta est pulchrior, elegantiorque.
Nam splendescere tertium Sicanis
Astrum tam cito quoti videtur oris;
Probat quam bene sacra dirigente
Virtute, ingenio, sagacitate,
Alteri altera congruat potestas.
Lactor, Marchio, gratulorque nomen
Tuum cardinibus tribus notari,
Quos nec tempora subruent, nec ictus.
Hoc nomen stygias fugit paludes.

Eidem

*Pro Cerolo Candida Antonio Buscae in summo
magisterio Ordinis Hierosolymitani succe-
dente.*

Qui plus, Marchio, dotibus trecentis ,
Quam fulges titulis, honoribusque ,
Vis me dicere Candidam tenentem
Quod Buscae imperium manu rapaci
Scelestissima sustulit sororum.
Nil hic, nil opus est meis Camoenis :
Ipso rem facis, expedisque solus.
Communis fuit ordo, dignitasque
Iampridem tibi summa, Candidamque
Iampridem potes aestimare solus.
Hunc tu carminibus putas canendum :
Nulla est hac potior, priorque laude.
Cum Phoebus caput exerit, micalque ,
Lux reconditur ignium minorum.

*Hieronymo De Andrea, Pontificalis Domus An-
tistiti, Protonotario Apostolico, Equiti Hie-
rosolymitano.*

De Andrea, pete praesulem, Thalia :
In orbis domina moratur urbe.

Illic quos videt eminentiores
 Doctrina, pietate, moribusque,
 Optat vincere, certat acmulari.
 Cum te viderit ille, noveritque,
 De me, iam scio, plura postulabit.
 Tu, cum dixeris, ut decet, salutem,
 Primum quae cupit, expedi, deinde
 Die, licet rabies Canis, licetque
 Furor saeviat ignei Leonis,
 Mente, et corpore me satis valere.
 Tandem die precibus Deum rogare,
 Ut pensis brevibus triam sororum
 Addat quod mihi det locum videndi
 Tot quae praemia carpserit laborum.
 Cur posthac mihi deprecet vel horam ?

17.

Eidem
De ortu Romae.

Ortus dum canitur perennis urbis,
 Quo maius nihil accidit, plusque,
 Vis, Hieronyme, vis meis phaleucis,
 Onus tam grave, lubricumque tradam.
 Qui sublimia cogitas, petisque,
 Ad sublimia me vocas, rapisque;
 At me territat Icari ruina,
 Conatus retinent inauspicati:
 Solvit sol fragilem, levemque pennam,

Parva ingens rota non agit petaurum.
 Cum sic scribere forte cogitarem
 Detrectans humeris onus molestum,
 Saepe versibus inclytam psillij
 Ipsam rem subit addidisse vires.
 Quis urbis dominae putabit ortu
 Quidquam pulchrius esse, faustiusque ?
 Quisquis dicere cogitat, studetque ,
 Statim Pierio calebit igne.
 At, me iudice, rite rem peregit
 Urbis qui decus explicavit unum.
 Quam terrae dominam dedit Quirinus ,
 Dat terrae dominam, polique Petrus.

18.

Eilem

Cum ad sacros ordines promoveretur.

De Andrea, en tibi semper expetitus
 Ad sacros gradus ordines paratur :
 Adscende, et celeri subinde passu
 Tende quo tua fata te propellant.
 Dum vis ingenii, nitorque morum ,
 Genus nobile, nobilisque cultus ,
 Et ridens tibi blanda sors, tuisque
 Te invitans titulis, honoribusque ;
 Tu fugis titulos, fugisque honores ,
 Et, Deus mea pars sit unus, inquis.
 Nunc tandem rata vota sunt: valere

Iussisti bona fluxa, tegne totum
 Ministeria sacra vindicarunt.
 Laetor, gaudeo, gratulor : triumphus
 Est hic gratior, elegantiorque.
 Ne speres tamen, ut velis, latere :
 Honores, tituli que clariores
 In Christi grege te satis manebunt.
 Mutasti bona firma cum caducis ,
 Cum vana specie decus perenne.
 Quam scite tibi foenerare nosti !

20.

*Francisco Dynastae Victoriensium, Equiti Ste-
 phaniano, Laelio Marchioni, Equiti Hiero-
 solymitano, aliisque fratribus Riveris.*

Fratres dicere cogito Riveras ,
 Sed tanta est seges hinc, et inde laudum ,
 Ut quae sit prior haeream metenda.
 Me Urbinum vocat hic, beata tellus
 Clara nomine Santii, monetque
 Quanto illi dederint labore certa
 Mentis pignora perspicacioris.
 Quot pallescere calluere chartis !
 Quos hinc carpere calluere fructus !
 Duplex me vocat hic equestris ordo ,
 Cui lecti iuvenes dedere nomen.
 Et quanto studio docet volarint
 In vestigia clara fortiorum.

Quod gestis decus addidere avitis!
 Quam regi, ac patriae fidem probarunt!
 Dum discrimina tanta me fatigant,
 Et quid nescio seligam, canendos
 Hac una puto laude. Pro Riveris
 Est laudum seges hinc, et inde tanta,
 Ut quae sit prior haecream melenda.

21.

Qui sunt vitandi.

Si quid me docuit perennis usus,
 Vitandus cane peius est, et angue
 Dis, qui traditur esuritioni;
 Et qui e limine litteras salutat.
 Alter, quod vitiis, inertiaeque
 Indulsit, tibi iactitat superbus:
 Censeri putat, et movet cachinnos.
 Alter passibus huc cadens, et illuc
 Incertis velut ebrius vagatur:
 A rerum specie movetur una.
 Nuper sic puerum senex monebat:
 Qui adstabat senior, puella, dixit,
 His, me iudice, sunt magis cavendi,
 Opes qui cito comparavit Irus,
 Et qui, quos habet, haud gradus meretur.
 Dum sortis tribuant sibi favores,
 Illuduntque aliis superbientes,
 In ipsis iecur incitant colombis.

Frequentissima, quae audiit, corona
 Laudavit senis utriusque dictum.
 Quod esset graviusque, veriusque
 Ansi quaerere nil adhuc probarunt (a).

22.

Casus.

Cuncta qui putat evenire casu,
 Non sapit, sapit, est malus, bonusque:
 Casus quidlibet efficit, nihilque.
 Si caussa sine, proximaque caussa
 Res ais fieri, tribus, tribusque
 Despera Anticyris caput levare:
 Planta a semine volvitur, paterque
 Natum gignere, non avus videtur.
 Si quod accidit, evenire censes
 Caussis, quas neque praevidere possis,
 Nec disponere, rem putas, sapisque:
 Quod fit, spem solet evenire praeter.
 Crassus vincitur, interitque ab hoste,
 Manus quem sua debuit fugare:
 Occursus senis haud erat timendus
 Pleno gutture *cauneas* sonantis (b).
 Quam lauri sibi struxerat coronam,

(a) Cum utrumque dictum grave sit, ac verum, qui alteru-
 trum gravius, veriusque probare satagit, nihil proficit.

(b) Vide lib. i. n. 54.

Lucullus dolet exuisse frontem.
 Non se milite credidit relictum (a).
 Quanta inscitia nos agit, rapitque!
 Quot obducimur hinc, et hinc tenebris!
 Cuncta qui putat evenire casu,
 Non sapit, sapit, est malus, bonusque:
 Casus quidlibet efficit, nihilque.

23.

Lividi.

Quae sors improba saeviit tot annos,
 Arridet mihi laetiore vultu.
 Unda, quae fremuit, cadit, siletque,
 Venti, qui obstiterant, fluunt secundi,
 Quae iam constiterat, volat carina,
 Et, quod vel magis interest, magisque,
 Facta est prospera, quae salus ruebat,
 Et quae detumuit, tumet crumena.
 Quas per somnia videram figuras,
 Et qua tunc mihi voce blandiebar,
 Narrabam modo: rumpitur, stupetque
 Qui audit Zoilus. O scelus nefandum!
 Vel te, Zoile, somnium fatigat?
 Quam de se male lividi merentur!

(a) Lucullus a suo exercitu relictus bellum summa felicitate susceptum non confecit.

Bonus, et malus.

Bonus conteritur, malus triumphat
 Commonis, vetus est, recensque questus,
 At est naenia stulta, futilisque :
 Bonus nil sibi conscius vel arcet
 Quae tela improbitas iacit, vel unus,
 Laetus in mediis canit catenis.
 Bonum qui malus arripit, retusa
 Vel videt sua tela, vel Promethei
 In suis alit alitem triumphis.
 Si nulla quatitur bonus ruina,
 Ipsi si quatunt malum triumphi;
 Vocē qui sapit altiore cantet :
Malus conteritur, bonus triumphat.

Academiae Ardentium sociis.

Pulso, quem Lachesis rotabat, ense,
 Libata stygiae paludis unda,
 Collegi mea vasa, sarcinasque,
 Ut paratior, expeditiorque
 Iter denique carperem supremum.
 Domi dum lateo, forisque tantum
 Quae diaria vana mentijuntur,

Ut mundus mihi sordeat, requiro,
 Me *Ardentes* socium suum salutant.
 Felix pagina! nuntii beati!
 Qui colunt genus omne litterarum,
 Arti qui omnigenae student, faventque,
 Qui illustrant veteres novis triumphos,
 Docti me socium legunt laboris!
Ardentes pete musa, dic salutem,
 Gratias age, meque dic futurum
 Tam blandae memorem probationis.
 Probari ingenio acrium virorum
 Est facundior omnibus voluptas (a).

26.

Iosepho Castaldio supremae Curiae XXviro (b).

Castaldi, in forulis adhuc laterent
 Quae scripsi mea *Subseciva* raptim;
 Auctor tu nisi promerem fuisses.
 Ais nunc numeris Catullianis
 Pondus addere sordibus lavatis,
 Quibus nesciit abstinere vates.
 Vitam scilicet antea dedisti,

(a) Sociis Academiae Scientiarum, Artiumque *Ardentium* Viterbi socius nominatus scripsi.

(b) Amico Castaldio scripsi, cum in editis suis libellis inquit meos hendecasyllabos Catullianis pondus addidisse. Vide in calce sub lit. C*.

Nunc vis gloriolam parare nugis.
 Es me iudice callide disertus :
 Plus iusto mihi dum studes , studere
 En cogis tibi quidquid est bonorum.
 Amicus nimis es , bonosque amicus ,
 Excedat licet , invenit patronos.

27.

Lis eum monachis.

Sunt aedes mihi monachis propinquae :
 Hi claudam sua iamdiu patentes
 In pomaria postulant fenestras ,
 Et litem , nisi clauserim , minantur.
 Ne claudam meus auctor est patronus :
 Petendi negat esse ius , probatque.
 Claudendas ego censeo , statimque :
 Non placet mihi , quod placet patrono.
 Idne temporis , otii , ferique
 Lites suscipiam molestiores ,
 Ut bonos videam meos propinquos !
 Meo me gladio necare nolim :
 Boni non metuant bonis videri :
 Cur tam solliciti student latere ?

28.

Turpe iugum frangendum.

Amici facilesque, candidique,
 Quorum consilio libener, utor,
 Adeste hendecasyllabi, quot estis:
 Vestra res agitur. Suo rogavit
 Qui vos ederet aere, largiterque
 Typos obtulit elegantiores,
 Me, meum calamus, meamque dextram,
 Et vos res uti mancipi putavit:
 In se transtulit omne ius, et omnem
 Nobis tradidit obligationem.
 Phoebus iter decies suum rotante,
 Quem modum posuit procacitati?
 Quid non abstulit improbi laboris?
 Quid egit, retulitve gratiarum?
 Meo denique struxerat periculo
 Me, et vos perpetuo notare probro.
 Non est hoc facinus bonis ferendum.
 Frangendum puto turpe, quod minatur
 Iugum imponere, qui meam tot annos,
 Et vestram patientiam fefellit.....
 Risa consilium meum probatis:
 Laudo. Vivere non meretur ille,
 Qui praefert animam semel pudori.

29.

Consilium impudentissimum.

Vitam qua regeret rogavit arte
 Imberbis iuvenis senem recoctum.
 Fac malum, neque dic, nihil moratus,
 Dic bonum, neque fac, recoctus inquit.
 Ne mysteria fortium recludas,
 Clamavit senior recoctorum.
 Marmurantibus his, et his, quis horum,
 Longo ait sophus eruditus usa,
 Quis est nequior, impudentiorque?

30.

Improbilas impudentior.

Ut coeli fruar aequioris hanstu,
 Rus conducere me iubet Galenus.
 Excussis localisque, sacculoque
 Annorum quatuor simul, semelque
 Solvit publica mensa pensionem.
 Sex ruri cubo, sexdecimque menses,
 Nec rus interea licet videre.
 Vix tandem valeo, fruique possum,
 Vetat quae refici domus reposcit,
 In ius me vocat emtor, irritamque
 Dicit quam pepigi locationem,

Acceptum pretium negat locator.
 Isthoc improbius nihil putabam,
 At vidi tamen, horruique. Iudex
 Lancem ponderibus meis ruentem
 Oppedens Themidique, Palladique,
 Manu in oppositum reflexit orbem:
 O quae tempora, quae flagella morum!

31.

Filius impius.

Ut ditescere filium videret,
 Nulli Turpilius pepercit arti.
 Vidit denique, protinusque lenta
 Confectus macie iubetur, haustus
 Coeli ducere rure purioris.
 Incensus studio miser valendi
 Rus optat, petit, instat, increpatque
 Nati segnitiam morosiozem.
 At hic, quis putet! impudenter inquit
 Rus conducere quid iubes, parasque
 Certam pro dubia salute damnum?
 Instat Turpilius magis, magisque,
 At tempus terit, aeremque pulsat.
 Verbis luditur, interitque paucos
 Post menses sine rure, pharmacisque.
 Qui ditescere filios studetis,
 Exemplo hoc moniti, magis cavete.

Filii scelesti.

Nemo pauperior fuit Silano ,
Nulli divitiae obligere plures.
Essent cum duo liberi , patremque
Alter diligeret , caveret alter ,
Divisit bona , singulisque scripsit
Suum pro meritis , eoque coram ,
Hoc clam tempore condidit tabellas ,
Morbo corripitur senex , duoque
Accurrunt celeres , levesque nati :
Ædem non licet ingredi cubantis ,
Arcentur veteres , novique amici.
Mutat ne tabulas veretur alter ,
Ut condat timet alter inquietus.
Nati sic adigunt , scelus ! carere
Humano auxilio , sacroque patrem ,
Adit dum stygias miser paludes.
Opes qui moriens relinquit amplas ,
Vide quos tibi vultures parasti !

33.

Palafoxius.

Eunti Palafoxio beatum
 Opimos reditus gregem daturum ,
 Fuit qui , potes esse nunc tuorum ,
 Inquit , auxilium , memento Praesul.
 Ero , Praesul ait , meus sed unus
 Est qui grex mihi traditus requirit
 Me , meos reditus , meamque vitam.
 Responsum Palafoxii , frequentes
 Adessent licet , audiere pauci.
 Humanae piget indolis , pudetque :
 Bonum praeterit aure contumaci ,
 Arrectis bibit auribus venenum.

34.

Nimium ne crede colori.

Audet turpe bonus nihil , nihilque
 Cavendum putat , ut columba simplex :
 Ut serpens cavet improbus , tegitque
 Tutus undique turpe quod volutat.
 Hinc qui res putat esse , quae videntur ,
 Deceptus specie boni , malique
 De bonis male indicat , malisque.

Noli credere , qui sapis colori :
Alba , qui cecinit , *cadunt ligustra* ,
 Et *vaccinia nigra colliguntur* ,
Avena tenui licet sonaret ,
Æterno sonuit linenda cedro.

35.

Occhinus.

Qui in se verterat omnium honorum ,
 Malorumque oculos , gravis figura ,
 Velox ingenio , disertus ore
Occhinus decus *Ordinis Minorum* ,
 Signis transfuga pristinis relictis
Luthero duce maluit mereri.
 Movit *Purpura* quae negata bilem ,
 Et quae torruerat iecur puella ,
 In tantum scelus impulsisse fertur (a).
 Quo non ambitio , cupidinisque
 Æstus pectora concitata cogit !

(a) Anno 1534 Bernardinus Occhinus Senensis *Ordinis Fratrum Minorum* praefectus sanctissimus , doctissimusque vulgo habitus Lutheri haeresim amplexus est , ut puellam Luchensem duceret , et dolorem negatae *Purpurae* molliret.

36.

Infamia nunquam delenda.

Centum fraudibus, impudens Lupercæ,
 Pro centum tibi debitis flagellis
 Parasti titulos; opesque centum.
 Detracta en tibi pelle pulchriore,
 Debes ludibrium, quibus nitebas.
 Quæ mutatio! tam breves triumphi
 Tot, ac tam miseros tulere luctus!
 Iam malles latuisse, iam fateris
 Iniquis bona fraudibus parata
 Malis omnibus esse nequiora.
 Nihil malle iuvat, nihil fateri:
 Te execratio perculit, peristi.
 Tanta infamia fata præteribit.

36. a

Se interficere vilis est.

Ne ferret Cato Caesarem tyrannum,
 Ferro maluit interire liber.
 Catonem puto non fuisse fortem.
 Est fortis mala, quæ potest, fugare,
 Vinci nescia fortiter subire.
 Vitam qui, mala ne ferat, relinquit,
 Fractus pondere concidit malorum.
 Hoc certe est animi minutioris.

Cur malis prospera, bonis adversa accidunt.

Quod adversa bonis, malis secunda
Occurrant, quereris, Luperce, saepe,
Iniustusque tibi Deus videtur.
Sic iustissimus esse comprobatur.
Nemo est pessimus, integerrimusve:
Cui plus, aut minus est boni, malive,
Bonum dicere, vel malum solemus.
Nil, iustus Deus abditum relinquit,
Hic tamen minimum mali, bonique,
Vita maximum in altera rependit.
Hinc, quae prospera, quae minus secunda
Obvenire solent malis, bonisque,
Offendunt animos minutiores.

Laesor laesus queri non potest.

Laesisti satis, impudens Luperce,
Suos semina profulere fructus:
Quisque te petit, acriterque mordet.
Doles, et quereris. Licet dolere,
Queri non licet: ipse concitasti,
Pellem qui tibi detrahunt caninam.
Ignes qui, quibus uritur, paravit,
De se, si queritur, queratur uno.

36. d

Veteres recentiorum similes.

Aristotelis editos libellos
 Audivit Macedo, et, licet Darium
 Bello tunc premeret laborioso,
 Scripsit philosopho. *Nihil putasti,*
Si communia redderes, doceri
Quae mihi obtigerat, mihiq̄ soli.
Factum noluerim, querorq̄ factum.
Distinqui his ego gloriabar unis.
 Respondit sophus. *Edidisse dicent,*
Ceu non ediderim: legent, nihilq̄
Extrudent, nisi me audient legentes (a):
 Carptim singula crede subnotari (b).
 Potens imperioque, copiisque
 Invidit, si alii, quod ipse, nossent!
 Sophus sic sua scripsit, ediditque,
 Ut frustra, nisi se legas magistro!
 Nil est vilius, impudentiusque.
 Hos aiunt veteres fuisse magnos!
 O quam sunt similes recentiorum!

(a) Aul. Gell. *Noct. attic.*

(b) Aristoteles sic, mea sententia, scripsit, ut per summa capita leviter attigerit, quae discipulis in lectionibus erat explicaturus.

36. e

Uxor.

Uxorem Cato dñxit invenustam ,
 Scitam Candidus , elegantulamque ,
 Nullam ducere maluit Sabinus.
 Quid de coniuge quisque cogitaret
 Ausus quaerere , singulos rogavi.
 Respondet Cato forma coniugalis
 Facit sollicitum virum venusta :
 Ait Candidus invenusta coniux
 Brevi toedia provocat mariti :
 Est coniux mulier Sabinus inquit.
 Ergo qui sapit ut canem cavebit.
 Quae sententia pulchrior putenda est ?
 Dum certant alii aestimare , caelebs
 Sabini putet esse tutiorem.

37.

Sors invidenda.

Non unus , duo , tresve , quattuorque ,
 Plures , qui obveniant solent rogare
 Cur , quae sors aliis favet benigna ,
 Diro me videat , truci que vultu.
 Occultos quia nescio movere ,
 Quos vecies alii movent discreti ,

Cum his non ego dixerim, semelque ,
 Sed quater, deciesque, milliesque ;
 Me salsum putat hic, facitque magni ,
 Insulsum putat ille, despicitque :
 Est qui discere me velit movere ,
 Quos vectes alii movent disertum .
 Nihil stultius est, ineptiusque :
 Unam si addideris, duasque messes ;
 Sexagesima messis est peracta .
 Nunc sensus ratio iubet silere .
 Vectes rideo, quos movent, disertum ,
 Ipsos rideo, qui movent, disertos .
 Vel sors, ut puto, nomen est inane .
 Vel haec, qua fruor, invidenda sors est .

38.

Dona amicorum.

Donatis opibus suis, Philenus
 Esset quid sibi iam super rogatus
 Ait sepositum, datumque amicis.
 Nil dictum graviusque, veriusque.
 Fortunae imperio solent subesse
 Opes praecipue. Hinc, et hinc videntur:
 Dilabi ut nebulae, nivesque ad ignem.
 Pars furtis abit, aut abit rapinis ,
 Morbis pars abit, igne, litibusque ,
 Et, casus nisi sint periculorum ,
 Omnes denique nox rapit suprema.

In tuto, et bene collocata crede ,
 Quae amicis dederis: libidinoso
 Fortunae imperio una subtrahuntur (a).

39.

Ingratus scelestissimus.

Debebat mihi plurimum Sabinus ,
 Et gratum, memoremque se futurum
 Verbis dicere singulis solebat.
 Ut parem mihi gratiam referret ,
 Res tandem tulit. Improbus, negandi
 Ut esset sibi caussa, postulavit
 Quod nec fas dare, nec sinebat aequum ,
 Negantique negat. Diu putavi
 Addendum Senecae nihil libellis :
 Sordescunt mihi nunc: quibus sagittis
 Ingratum feriunt scelestiorem ? (b)

(a) Martialis lib. V. Epig. XLIII.

*Extra fortunam est quidquid donatur amicis ;
 Quas dederis, solas semper habebis opes.*

(b) Seneca non insectatur scelestissimum ingratum, qui, ut sit sibi caussa non referendi gratiam, petit quod fas, et aequum non sunt. Hinc eius libri numeris omnibus absoluti non videntur.

Humilis rheda. (a)

Non bigis feror, aut feror quadrigis :
 Hae sunt deliciae potentiorum.
 Est currus mihi parvulus, rudisque ,
 Unusque est equus: his in urbe repto ,
 His extra, his referat mitiores
 His Phoebus referat dies profestos.
 Si egerem minus, aut magis vacarem ,
 Vel his commodulis libes carerem.
 Qui curru super aureo supinus
 Hispanos agis, aut agis Britannos ;
 Ne illudas humili, brevisque rhedae :
 Praestat curribus aureis trecentis.
 Fructus perpetui mei laboris ;
 Fractae praesidium meae salutis
 Ridet quos male parata, vel relictâ
 Res alit tumidos, levesque fastus.

(a) Dum humili rheda, unoque utebar equo, accidit, ut, cum plures sisterent currus, qui ordini praeerat, aliis curribus abire iussit, meum sistere coegerit.

Litandum melioribus secundis (a).

Firmam non satis esse cogitabam ;
 Quae partus tua nunc abegit uxor ,
 Nunc vitae peperit fugacioris :
 At postquam validumque, scitulumque
 Natum podice protulit carentem ,
 Hoc ingens scelus, hanc gravem ruinam
 Tua suspicor accidisse culpa.
 Qui summa est operis semel, semelque
 Infelix faber, imus est, malusque :
 Totum ponere nescius probatur.
 Quanti te faciam, Fabulle, nosti :
 Isthac vel macula velim careres.
 Rursus intumuit, novemque lunas
 En uxor numerat: pater beatus
 Ut sis, adde operi manum supremam ,
 Et lita melioribus secundis.

(a) Amicum, cuius uxor nunc partum abegerat, nunc parum vitalem nixa erat, tandem sine podice ediderat, monui, ut, uxore parturiente, sacra facret, litaretque secundis melioribus.

42.

Rursus litandum.

Lita, si sapis, o Fabulle, rursus ,
 Et lita melioribus secundis :
 Litando es pater, esse quem volebas ,
 Quae fundes, rata vota sint litando :
 En vivax tibi, scitulusque natus
 Vitae est delictum, lepor, voluptas.
 Lactor, gaudeo, gratulor, sed idem
 Ut lites moneo semel, semelque :
 Quod roges superest adhuc Tonantem.
 Rogandum est puero salubre corpus ,
 Sano in corpore sana mens roganda est ,
 Rogandum, ut Pylia in tua senecta
 Oblectet senium senex parentis.
 Lita, si sapis, o Fabulle, rursus ,
 Et lita melioribus secundis.

43.

Difficile est placere omnibus.

Plures qui latuit Silanus annos ,
 En statim caput exerit, statimque
 Summos praecipit, arripitque honores.
 Cur mutatio tanta tam repente ?
 Vulgo quaeritur hinc, et hinc per urbem.

Qui a rerum specie moventur una ,
 Summis laudibus efferunt, coluntque,
 Quem nuper nihil esse cogitabant.
 Qui res inspicere, et videre soli
 Censent, despiciunt, putantque flocci ,
 Quem magni ingenii virum vocabant.
 Dum pars utraque scinditur, Silanus
 Quid profecerit, explicare nescit.
 Ridet qui sophus est, atque ridens :
 Modum difficile est tenere vitae :
 Qui scyllam fugit, incidit charybdim :
 Farit, qui putat omnibus placere.

44.

Res mira.

Nemo est, qui tibi comparetur index ,
 Nemo conscius, et calumniator ,
 Fur nemo Autolycae rapacitatis.
 Cur nec, quod comedas, habes, Luperce ?

45.

Vicius sepultus.

Effodiase oculos suis ferruntur
 Scythae mancipiis: adesse caccos
 Credebant operi minus remissos.
 Sit verum licet heo, nihil putandum

Inhumanus est, ferociusque.
 Si mentem rapiuntque, distrahuntque
 Sensus undique; distrahit, rapitque
 Visus praecepit suis figuris.
 At ardens velut est lucerna visus,
 Quae nigras fugat hinc, et hinc tenebras :
 Est in corpore scitior, priorque,
 Est pars pulchrior, elegantiorque :
 Cassum lumine ni perisse dices,
 Vivum vivere dixeris sepultum.
 O vitae genus impium, et scelestum!

46.

Cur improbus boni ruinam optat, aut facit?

Libatis studiis statim Lupercus
 Captans munera circuit per urbem :
 Confectus studiis latet Philenus,
 Et nullos adit, aut colit potentes.
 En alter sophus est, videtur alter.
 At hic rem facit, imperat, valetque,
 Hic servit, cubat, esuritque solus.
 Miri nil video hactenus, novique :
 Res, quo debuit, accidit colore.
 At illudere quod bono Phileno
 Iniquissimus audeat Lupercus,
 Quod illi invidiam creet, quod usque
 Nigris rodere dentibus minetur ;
 Hoc ingens scelus est, quod expiare

Non possent gladii, crucesque centum.
 Sed cur sollicitus boni ruinam
 Optat improbus, et facit libenter ?
 Boni praemia surpuisse certus,
 Haec nunquam sibi sperat esse certa,
 Si vivat bonus, et bonus putetur.

47.

Gratia referenda.

Agam quod tibi saepe, sapiusque
 Pro factis bene gratiam, gravaris,
 Et tandem satis est, ais, satisque.
 Si novi bene te, Luperce, grates
 Agi non placet, at placet referri.

48.

Comes improbi non est bonus.

Vulgo vir bonus Atralus putatur :
 Erit, sed mihi non videtur esse.
 Haeret nam comes improbo Luperco.
 Non est vir bonus improbi sodalis.

Villa Iacobi Froncilli.

Qui fastidia temporum perosus
 Contractam cupis explicare frontem ,
 Froncilli pete villulam, beaque
 Te illic non semel, at semel, semelque.
 Nil iucundius est, amoeniusque ,
 Nihil pulchrius, elegantiusque.
 In summo facilis iugi tumore
 Centum collibus imminet, marique :
 Aer purior est, sereniorque ,
 Coelum splendidius, nitentiusque :
 Hinc terrae patet, et maris vialor ,
 Hinc regnum licet aestimare totum.
 Verum tot bona scitula, et venusta ,
 Quo non comior est, benigniorque ,
 Commendat dominus : probatiores ,
 Quos habet, vocat hic suos sodales ,
 Et mira excipit hospitalitate :
 Domi quisque suae putat manere.
 Hos tristi posita severitate
 Festivos salibus, iocisque centum
 Salubris reficit sine arte mensa ,
 Merusque exhilarat Thyonianus.
 Laudas qui Alcinoi pios penates ,
 Hortos qui Hesperidum stupes, canisque ,
 Froncilli tibi villa si patebit ,
 Hanc tuis numeris sonabis unam.

Grammaticus dicax.

Verba, et nomina Quintius latinae
 Linguae vix didicit, sibiue plaudens
 Summus credidit esse, quolibetque
 Dignus munere, quolibetque honore.
 Dum iactat miseras opes supinus
 Magnus ardelio, anxius petitor,
 Rodit quemlibet, acriterque rodit.
 Rodit quos videt eminentiores
 Obstent ne sibi sic putat cavere.
 Rodit, quos videt occupasse quidquam :
 Subreptum sibi credit occupatum,
 Rodit, si dederis, negaverisque :
 Nunquam, quod meruit, dedisse censet.
 Momos fabula iam potes silere,
 Potes Marforios, silere, Roma :
 Lingua grammatici inficetioris
 Vincit pestifera dicacitate
 Novem Marforios, decemque Momos.

51.

Qui neminem probat, nemine plus valet.

Nemo iudicio tuo probatur ,
 Omnes desipiant, ineptiantque ,
 Et quo quisque magis nitet, magisque ,
 In tuas magis incidit sagittas.
 Dum sic plus aliis studes valere ,
 Probas nemine plus valere, Quinti.
 Exilis dominus brevis tabernae ,
 Aedes si cremat eminentiores ,
 Turpi crimine se alligat, brevemque
 Casam pollice non levat vel uno.

52.

Canes non sunt irritandi.

Qui sit Quintius in meis libellis ,
 Noli quaerere, curiose lector.
 Non dicam, mihi quod potest nocere.
 Non laesus canis haud semel momordit.
 In me quo ruet impetu protervus ,
 Si bilem, rabiemque concitarim ?

53.

Pugna difficilis.

Centum fraudibus, artibusque centum
 Cum suspendia sola debuisses ,
 Honores tibi, Sase, comparasti.
 Tuæ me miseret, pigetque sortis :
 Pugnam difficilem subis, gravemque ,
 Atque omnes miser experiris horas.
 Debes, qui malus es, bonus videri ;
 Sanus, qui furis, et sciens magister
 Verba qui duo coniugare nescis.
 O pugnam horribilem, atque pestilentem. !

54.

Mendax pietas,

Quisquis intulerat malum Laperco ,
 Ille *hunc* dicere *floseulum* solebat ,
Hunc tibi, Deus, offero, dicoque.
 Demissis oculis, manuque iuncta,
 His bis vocibus editis, semelque ,
 Insignem caneret velut triumphum ,
 Plaudebat sibi gestiens Lapercus.
 Dum lene ingenium, piumque laudant ,
 Causam cur sibi plauderet roganti
 Inquit vir bonus: Intulisse damnum ,

Aut malum mihi nemo gloriatur :
 Deo, qui intulit, offero, dicoque ,
 Et certa est hominis statim ruina ,
 Certus, quem refero statim, triumphus.
 Tantam stultitiam, scelosque tantum
 Tanta sub specie esse credidisses ?
 I, lene ingenium, piumque lauda !
 Res aude a specie probare sola !

55.

Ars bona, et nequior.

Cur quod adgreditur malus, bonusque ,
 Finis denique non coronat idem ?
 Alter, quod cupit, audet, efficitque ,
 Alter in scopulos ruit frequentes.
 Ille artes adhibet bonas, malasque ,
 Hic bonas adhibet, bonasque solas.
 Est vulgo minor una vis duabus ,
 Et, cum tempora nequiora currunt ,
 Ars est nequior, impudentiorque ,
 Bona fortior, expeditiorque.

56.

Brevissima linearum.

Est brevissima recta linearum
 Vulgo dicitur, et monet Mathesis.

Id puer didici, puerque recta
 Metam tangere quamlibet paravi ,
 At nullam tetigi, licet fateri.,
 Saepe nos docet usus exigenda ,
 Quae antos credidimus priora plures.
 Metam tangere qui cupis petitam ,
 Est brevissima curva linearum.

57.

Partes.

Dum partes fovet hic, et hic, sibi que
 Aut lauros parat, aut parat cypressus ;
 Partes vir bonus has, et has perosus
 Virtuti vacat, et vacat Camoenis.
 Ludit sors hilari, trucique vultu ,
 Et spes, ac timor hunc, et hunc fatigant.
 Ad sortis bonus utriusque vultum
 Nulla tangitur, angiturque cura.
 Parto plauditur hæc, et hac triumpho ,
 Indulget sibi quisque, cladibusque
 Iniquis furit, et furit rapinis.
 Videt vir bonus, horret, abditusque ,
 Ne suam faciat, silet, ruinam :
 Laudari solet hinc, et hinc, sed alget :
 Partes esse suum negant, caventque.
 Cum partes dominantur, hæc honorum ,
 Hæc incommoda partium videntur.
 Quisquis tempora tristia execratur ,
 Sophi est quid facias prius videre.

58.

Sibi imperiosus.

Dum totam vagus hic, et hic per urbem
 Discurrit, sibi qui imperare nescit,
 Et, ut munera capiet, osculatur
 Urit quas oculis, secaturque dextras;
 Domi Largius additus libellos;
 Qui prosint aliis, sibi que scribit.
 De se ait male Largium mereri,
 Qui verae haud didicit vacare vitae:
 Laudat, qui sapit, et putat beatum.
 At nullo titulo nitet superbus;
 Rem nunquam facit, imperatque nulli.
 Qui prodesse aliis studet, sibi que,
 Sibi qui semel imperare novit,
 Hic veris titulis nitet, facitque
 Rem pulchre satis, et satis venuste,
 Hic vere imperat, imperatque solus.
 Eget, qui titulos, opesque capiat,
 Servit, qui, quibus imperet, requirit.

59.

Non omnia calculis agenda sunt.

Albescunt tibi iam, Phidippe, crines,
 Discendi studio teneris uno,

Nec dum, quod magis interest, requiris.
 Vivit, qui valet, utiturque vita :
 Id primum sapere est, id est supremum :
 Dum totus tetricae vacas Minervae ,
 Et nullós hilares dies resumis ,
 Jam vales minus in dies, minusque.
 Sic non vivere, sed mori laboras ,
 Sic, ut desipias, sapis, Phidippe =
 At quos nunc ego scriptito libellos
 Non unum manet, alterumve saeculum =
 Esto, nec ciceres tegant, fabasque ,
 Nec salis, piperisve sint cuculli.
 Quid praestant tibi nunc tui libelli ?
 Ut scribas, perit hora, qua vacares ,
 Ut edas, minuis levem crumenam ,
 Et, quod vel magis interesse duco ,
 Illos dum niger, invidusque carpit ,
 In te, quas acuit, iacit sagittas =
 At quae rancidulo loquuntur ore ,
 Suo qui inficiunt bonos veneno ,
 Assis unius aestimanda non sunt :
 Mox, victa invidia, manet superstes
 Nomen post cineres = Licet maneret,
 Hoc nollem pretio : placet corona ,
 Quae vivi decorat ducis triumphum ,
 Sordet, quae in gelido iacet sepulcro =
 Cum sic stringeret Aulicus Phidippum ,
 Sequatur genium, Phidippus inquit ,
 Manus qui fugit Atropi rapaces :
 Non sunt omnia calculis agenda.

60.

Qui novit cavere, ne fallatur, novit fallere

Te bis, et semel Aulicus fefellit,
 Ter Libo, quater improbus Luperco,
 Philenus deciesque, centiesque,
 Nec dum iam senior cavere nesci !
 Nec falli toties piget, pudetque !
 Dum sic vir bonus increpatur, inquit :
 Semper me piguit, pigetque falli :
 Haud mei similes velim dolosos.
 Cantum non satis esse non pigebit.
 Novit fallere, qui cavere novit (a)

61.

Strumae, et Vatinius.

Amo plus oculis meis Catullum :
 Est tenerrimus omnium poeta.
 At odi maculas, quibus careret,
 Plenos si sophiae bibisset haustus,
 Fasces tam graviter Vatiniatos,
 Strumae tam graviter tulit curalem !
 Mundi nesciūt aestimare scenas.

(a) Martialis lib. XII. Epigr. LI.

*Tam saepe nostrum decipi Fabullum, quid
 Miraris, Aule ? Semper bonus homo tiro est.*

Illum tempora nostra si tulissent ,
 Strumas adspiciens, Vatiniusque
 Quot sunt undique, ubique, et undecumque,
 Nescisset, reor, *emori morari*.
 O quam provida, quam sagax magistra
 Natura est hominum ! Sane quibusque
 Dat pro temporibus lutum, locisque.
 Nobis ilia firmiora finxit.
 Ad spectacula foediora natis.

62.

Virtutis, et vitii fructus.

Fructus, quos parit, exhibetque virtus ,
 Sunt tot, tam sapidi, venustulique ,
 Ut, si vel semel improbus videret ,
 Quamvis improbus, hos amaret unos.
 Quos gignit vitium, paratque fructus ,
 Tot sunt, tam fatui, invenustulique ,
 Ut, si vel semel improbus videret ,
 His vel improbus abstineret unis.
 Virtutem sequeris: quieta mens est ,
 Cor nullae subeunt, premuntque curae ,
 Grata est, qua frueris beatus, hora ,
 Quae sit, quae veniet, nihil moraris.
 Eructus quis putet esse dulciores ?
 Torqueris vitio: inquieta mens est ,
 Cor acer Tityi remordet ales ,
 Nulla est, quae veniet, hora non molesta ,

Nolles praeteritum, piget futuri:
 Qui sunt fructibus his amariore?
 Fructus vel semel improbi videte
 Quos parit vitium; paritque virtus:
 Quam sunt hi sapidi, venustulique!
 Illi quam fatui, invenustulique!
 Quos decerpere debeat is unus,
 Et quibus iuvet abstinere solis,
 Vos ipsa improbitas satis monebit. (a)

63.

*Ob adventum Ferdinandi II. in
 regio Lyceo speratum.*

Huc huc, hendecasyllabi, iocisque
 Centum ludite, millibusque centum:
 Albos exigit haec dies lapillos.
 Regni deliciae, lepor, decusque,
 Amor, gloria, suaviū, voluptas
 Vultu nos beat elegantiore.
 Regi occurrite, floribusque centum
 Intextis caput implicate sertis.
 Sint in floribus hinc, et inde frondes.
 Querna, et laurea, prominente myrto.
 Qui vernantibus explicavit annis
 Quos non cana solet senecta sensus,

(a) Frankilinius inquitbat tot esse virtutis fructus, ut si improbi semel gustarent, ipsa improbitate adacti virtutem sequerentur. Sequerentur enim, ut virtutis fructibus fruerentur.

Flores, qui caput implicant, requirit.
 Qui, quos improba vis, malusque cives
 Dolus perdiderat, redemit unus,
 Et, quos parturit otiosa Siren,
 Ad Martis iuvenes vocat triumphos,
 Quernam vult sibi, laureamque frondem.
 Qui, quod publica vota postulabant,
 Vincetus coniugio venustiore
 Per longam seriem parat nepotum
 Aeternum populis decus Sicanis,
 Myrti munera laetiora poscit.
 Huc huc, hendecasyllabi, iocisque
 Centum ludite, millibusque centum :
 Albos exigit haec dies lapillos.

64.

Constantius Clorus.

Christi militiae dedisse nomen.
 Plures audio milites, ducesque:
 Nostis quam ferat imperator aegre :
 Sunt Christi, aut mea castra descenda,
 Vestra est optio. Sic suis locutus
 Clorus militibus, iubet notari
 Qui in Christi superent manere castris,
 Sequi qui sua signa maluissent,
 Missisque his, ait improbos, levesque
 Infidos sibi milites futuros.
 Quam Clorus bene rem putavit ipsam !
 Quam cautus sibi providere novit !

65.

Verae Principum dititiæ.

Clorus vix ait indigere nummis ,
 Cives undique convolant, suisque
 Oblatis opibus rogant fruatur.
 Quod quisque obtulerat, domum referro
 Iussit protinus, addiditque Clorus :
 Vestram sic libuit fidem probare ,
 Laetor, quam volui esse, gratulorque :
 Qui vere a populis suis amatur.
 Crasso est ditior Imperator ipso :
 Qui ditescere, Principes, studetis,
 Vel hinc discere, si lubet, potestis
 Vestras divitias, opesque veras.

66.

Omar,

Aegypti domitor rogavit Omar (a)
 De inventis ibi montibus librorum
 Quid vellet fieri: *Crementur*, inquit ,
Sanctus omnia continet libellus ,
Nil prosunt alii, nocentve libri.
 Tunc volumina tot parata saeculis ,

(a) Dux Amru politus Aegypto interrogavit Omar quid fieri vellet de libris Alexandriae inventis. Omar cremari iussit.

Tautis undique sumtibus coacta
 Septem continuos dedere menses
 Igni pabula balneis fovendis
 Quater millibus. O scelus nefandum,
 Quod nunquam veniens tacebit aetas!
 Cum superstitio facies ministrat,
 Quas inscitia non facit ruinas!

67.

Ratbodus (a).

Dum baptismate Ratbodus lavatur
 Vulfrani monitu, rogat quid esset
 De tot regibus ante non lavatis.
 Coelorum simul ac abesse regno
 Omnes audiit; extulisse ab unda
 Pedem dicitur ore sic locutus:
 Ut hoc paupere, pauperumque regno
 Potiri liceat, carere nolim
 Consuetudine principum, ducumque,
 Quorum nomina fama iam sacravit.
 Nempe Ratbodus esse quae videntur,
 Non quae sunt bona maluit potiri.
 Quam saepe a specie movemur una!

(a) Anno 696. Ratbodus rex Phrygiae Vulfrani monitu baptismum petiit, ut lavari noluit, ut audivit reges non lavatos coelorum regno abesse.

68.

Fides regia.

Callus vincula Rex tulit Ioannes :
 Capto struxerat Anglus Eduardus.
 Pace composita domum reversus ,
 Ut resumeret arma commonebant
 Primores populi. Silete, dixit ,
 Nil est foedius, impudentiusque.
 Fides exulet undecumque pulsa ;
 Os regum sibi, corque vindicabit.
 Si victoria millibus coronis
 Galli tempora regis implicasset ,
 Non maius, puto, nomen addidisset ,
 Quam dictum grave, vividumque dictum.

69.

Xystus V.

Qui nixus baculo, velotque inertis
 Confectus senio anxius se agebat ,
 Factus denique Pontifex resumpsit
 Quas vires animique, corporisque
 Xystus finxerat esse iam subactas.
 Qui obstipo capite in solum ruebat ,
 Rectum incedere quisque cum stuperet ,
 Ait vos stupeo stupero Xystus ,

Hic novi nihil est, nihilque miri :
 Quas coeli volui invenire claves,
 In terra studui invenire curvus.
 Inveni satis est: nili tueri
 Nunc coelum decet, unicumque coelum.
 Catum qui satis ante se probarat ,
 Salsum denique se satis probavit.

70.

*Docti, ac boni timere magis ,
 quam amare solent.*

Dum vivit sibi, litterisque Iulus ,
 Libo nequitiae, artibusque pravis ,
 Alter diligitur, timetur alter.
 At hic praeripit hinc, et hinc favorem ,
 Ille non petit, invenitque nunquam.
 Sic est, ut sapiens parum, bonusque ,
 Ut multum insipiens, malusque possit :
 Sic est, ut minor in dies, minorque
 Fiat candida turba nigriore.
 Cum, quae fabula singulis diebus
 Spectari solet, et solet reponi ,
 Bono Simplicio iecur cicret ;
 Fac bilem teneas, Phidippus inquit ,
 De nobis male nos mereamur ipsi ,
 Qui docti volumus, bonique dici.
 Amamus minus, et magis timemus,

*Professores Lycei Archiepiscopalis
Philippum Iudicem Curacciolum, e Principibus
Cellamarensium, et Villensium, Ducibusque
Gessensium, S. R. E. Cardinalem, et Archie-
piscopum Neapolitanum primum adeuntes.*

Praesul maxime, Praesulumque lumen ,
Dum, qui spes alit, aut alit timores ,
Se, carpens alios, studet probare ;
Qui in tuo socii docent Lyceo ,
Et tibi, et sibi rite gratulati ,
Eiectas revoces rogant Camoenas.
Annos heu ! pudet exulasse plures ,
Heu ! cleri decus occidisse taedet.
En inscitia, quae scatet tenebris ,
Fas discernere non sinit, nefasque :
En mendax pietas, et otiosa
Inertes animos facit, trucesque.
Praesul maxime, Praesulumque lumen ,
Gregem ne tibi creditum venenent ,
Has tuis pete belluas sagittis.
Est ingens opus, arduumque, at ingens
Est mentis tibi, pectorisque robur.
Adi difficilem, gravemque pugnam.
Qui a pugna facili venit triumphus ,
Decorus minus est, minusque gratus.

Improbi, ac stulti ruina,

Dixi non semel improbi ruinam ,
 Cum floret magis, esse foediorum :
 Quod sursum grave tollitur, ruitque
 Casu decidit incitatore.
 Dixi, cum nitet, eminetque stultus ,
 Iram numinis esse, non favorem :
 Stultus proditur, et ciet cachinnos.
 En, quo perditiorque, stultiorque
 Alter non fuit, aut erit, Lupercus ,
 In, quam foderat, incidit charybdim :
 Os dum laedere cuilibet parabat ,
 Os laesus dolet unguibus trecentis.
 Vulgi fabula nunc iacet, iacetque
 Dirae traditus execrationi.
 Furit qui sine mente, moribusque
 Honores sibi comparare certat :
 Pennis advolat astra Daedalea
 Ceratis ope, Daedalique nati
 Turpem sollicitat, gravemque casum.

Thomae Bernetti S. R. E. Cardinali.

Bernetti, tibi, qui periculosus
 In rerum vicibus semel, semelque

Rem nosti bene publicam tueri,
 Sistunt se numeri mei pusilli
 Ausi Principibus, virisque summis
 Gratos lactitiae probare sensus (a).
 Noli spernere, vel putare stultos,
 Incœptum grave, crede, moliantur :
 Tentatum veniant tuum favorem,
 Sperant denique posse promereri.
 Si quo lumine suscitās iacentes
 Semel videris, eriges pusillos,
 Et dicent tua gesta sic sonantes,
 Ut tuis nihil invidere dicas.

74.

Hieronymo Manierio
E genere Caroli Senatoris Urbis, Aquilanorum
Pontifici,

Qui in rebus gravibus tuas dedisti
 Doctrinae specimen, peritiaque,
 Quod nec, quae veniet, tacebit aetas,
 Manieri, en tenues Catullianos, (b)
 Qui dictum veniunt tibi salutem,
 Vultu ne excipias severiore =
 At ad praemia frontis Appianae
 Descendunt facile impudentiores :
 Audent nil meriti me adire ? = Rerum

(a) Scripsi *Monumentum publicae lactitiae oblaturus*.

(b) Scripsi *eadem de causa*.

Ne fallat species, satis cavendum.
 Est sophus pater, et sophus vetustae,
 Non novae fidei: colit colendos,
 Et natos docuit benigniores
 Esse, qui magis eminent, magisque.
 Praecepti memores sui parentis
 Sistunt se tibi pegligentiores.
 Hos vultu excipies severiore !

75.

*Iosepho Mezzofanto Vaticanae
 Bibliothecae iam Custodi, nunc S. R. E.
 Cardinali.*

Qui quot nos loquimur, quot ante linguas
 Doctos novimus esse iam locutos,
 Mezzofante, loqui soles disertus
 Sic, vera ut tua lingua nesciatur ;
 Meas excipe, quae parum venustae
 Nimis te cupiunt adire nugae. (a)
 Sperant iudicio tuo probari :
 Sciunt nil sibi pulchrius futurum.

(*) Scripsi eadem de causa.

76.

Marchioni, et Equiti Hierosolymitano Francisco Xaverio de Andrea Eleonoram Iudiceam Caracciolam, et Principibus Cellamarensi m, et Villensium, Ducibusque Gessensium ducenti.

Franciscum pete musa, cui puella
Nubit pulchrior, elegantiorque.
Dum nuptam comitantur, ambientque
Risus undique, gratiae, iocique,
I, nec te pavidus pudor moretur.
Qui semper coluit, colitque musas,
Vultu te excipiet benigniore,
Amici memor, et memor sodalis.
Primum nomine dic meo salutem,
Mox dic me sibi iure gratulari,
Dic tandem mea vota postulare,
Ut cum coniuge, liberisque centum
Ter vivat Pyliam, quaterque vitam.

77.

Eidem.

Francisce, os lachrimis satis rigasti,
Licet seria frontis explicare.
Fonte quo gravis aegritudo fluxit,

Integerrima prosilit voluptas.

Dum spondet tibi nobilis puella (a)

Sanctis moribus aemulata Divam

Snae praesidium, decusque gentis ;

Hinc coeli petit evocata coetus :

Iustum quis poterat tenere fletum ?

En par, et similis puella nubit

Quae virtutibus aemulata Divum (b)

Gentis, et patriae perenne lumen,

Dote te beat elegantiore ?

Vultu gaudia laetiora prome.

Dum, quam Candida sustulit, videtur

Franciscus tibi praeuisse nuptam ;

Dic utrumque tibi adfuisse numen.

A coelo, dedit illa, quae faveret,

In terra hic sociam dedit laborum.

Quam sanctos catus auspices parasti !

78.

Pessimus malorum.

Agit dum Sica spiritum, citusque

Currit ad stygias iter paludes ;

Nemo est, quin cupiat videre funus ,

Non facit sacra pro salute nemo.

Est Sica hic, puto, pessimus malorum.

(a) Aloisia Brancaccia e Principibus Ruffanensium, Marchionibusque Rivellensium, quae suos inter maiores S. Candidam Brancacciam adnumerabat.

(b) S. Franciscus Caracciolus e gente fuit nobilissimae nuptae,

79.

Error correctus.

Cum Tontus periit, fores Lycei
 Mors, inquit male salsus, occupasti,
 Nescisti capitis caducioris.
 Risit subdola, corrigamque dixit
 Errorem cito, protinusque ferro
 In salsum male sustulit rotato.
 Hic vox insonuit, favente plausu,
 Nullus tam bene corrigetur error.

80.

Vespa, et puer.

Vespam, quam videt auream, cupitque;
 Dolis insequitur puer trecentis.
 Ratus non semel occupasse gaudet,
 Mox videt vacuas manus, doletque.
 Rosae denique cernit insidentem,
 Et vespam tacitus, rosamque captat;
 At vespae stimulis, rosaeque punctus
 Dolores miser experitur acres.
Quae placent, pueri, solent nocere:
Quod mulcet specie, cavete virus.

Narcissus

Qui Narcissus imaginem per undas
 Suam dispiciens, putavit unam
 Se dignam, caluitque, tabuitque,
 Est qui se facit, aestimatque solum.
Amoris proprii perustus igne
Tabescet macie miser pudenda.

Rosa vera, et ficta

Veram cum rosa ficta sic referret,
 Ut discernere neminem putasses,
 Discrevit simul ac apis momordit,
 Ficta nam fuit aridum cadaver,
 Vera nectareo liquore dives.
Vera res placet, utilisque prodest,
Ficta futilis est, facitque fucum.

HNDEGASYLLABORUM

LIBER V.

Ad lectorem.

Saepe si refero meos labores,
 Noli me querulum putare, lector :
 Manes quisque suos solet referre.
 Vices qui subiit periculosas ,
 Vulgo, quae subiit, pericla narrat.
 Qui morbos patitur tenaciores ,
 In morbis facile suis moratur.
 Lingua scilicet, ore, dum movetur ,
 Dentem, vel caveas, quatit dolentem.

*Thaddeo Garzillio
Acerrarum, et S. Agathae Gothorum Episcopo*

Garzilli, nitor, et decus tiaræ ,
 Quos auxi numero, magisque cultos
 Typis denique profero secundis ,
 En siccos tibi non adhuc libellos.
 Scis cur tam properi te adire certant ?
 Tu, cui cor latia sacra, ac profana ,
 Recentî, ac veteri madet Minerva ,
 Tu salsos ais asse, scitulosque ,
 Tu salis fore non putas cucullos.
 Norunt iudicium tuum, studentque ,
 Gratis sic tibi sensibus probatis ,
 Certum te sibi vindicem parare.
 Nil illis scio pulchrius futurum ,
 Et vellem : caveas tamen memento.
 Cum plures, varîque sint coloris ,
 Est patrociniû laboriosum.

3.

Mala non sunt celanda.

Quae vexant mala me, libenter edo :
 Catus sic mihi consulo, meisque.
 En quae commoda bina consequuntur.

Qui gaudet video malis, doletque :
 Alter diligitur, cavetur alter.
 Opem fert mihi saepe pulchriorem ,
 Quem minus dare posse suspicabar.
 Quid quod expuo dira sic venena
 Quibus viscera rosa tabuissent ?
 Celas vulnera, neminique pandis :
 Incurata malus pudor relinquit.

4.

Fati iussa falli nequeunt.

Rus aeger peto, morbus ingravescit :
 In urbem regredi negat cholera :
 Tempus non sinit usque rusticari.
 Largis Scorpius imbribus madescit ,
 Altae in montibus albicant pruinae ,
 Diras africanus excitat procellas.
 E laxis vitra corruunt fenestris ,
 Factus iam satis, ut solet, locator
 Opus non reficit, diesque profert.
 Vitris substituit catus minister ,
 Ut lux libera permeet, papyrus :
 Spernit turbinis ira, disūcitque,
 Et totas furit Aeolus per aedes.
 Clausis omnibus undecumque portis ,
 Ne me perpetuae premant tenebrae ,
 Utor lumine cerei perennis :
 Flatus ingreditur tamen molestus.

Tectus vel caput, obrutusque pannis
 In lecto iaceo velut sepultus.
 Meo denique, ne cadam dolosis
 Ductus artibus impudentioris,
 Damna non mea sarciantur aere.
 Frustra: torreo acriore febris.
 Quis tot, quis poterat cavere casus?
 I, morbos fuge: non latebis illi,
 Nascenti tibi qui necem paravit.
 Sedet post equitem licet fugacem,
 Franget guttura, cum minus putabis:
 O stultas hominum, levesque curas!
 Fati fallere iussa qui laborat,
 Purgari Anticyris nequit trecentis.

5.

Vis fati

Urbem crustula venditans pererrat
 Festivissimus omnium Salinus.
 Dum prostat, genibusque sustinetur
 Sporta restibus obligata collo;
 Tecti a culmine labitur, ruitque
 In sportam sine caede fabricator,
 Guttur pondere frangitur Salini.
 O diri scelus, improbique fati!
 Quem damnas laqueo, potenter urges,
 Nolitque, in laqueum rapis, velitque.

6.

Mathematicus.

Vernaret mihi prima cum iuventa ;
 Me mathematicus mei rogavit
 Ortus tempora, cognitisque, tristis,
 O discordia singularis! inquit.
 Sunt mores tibi, lingua, mens, fidesque ,
 At sunt tot bona profutura nunquam.
 Quae dat munera Iupiter benignus ,
 Saturnus niger inficit veneno.
 Subrisi: ille brevi, addidit, dolebis.
 Iampridem doleo, satisque sensi
 Esse qui mihi vim facit perennem.
 Succedit nihil: est aquosus ignis ,
 Aqua est ignea. Verba dant amici ,
 Boni deficiunt, magisque vexat
 Qui facta ob bene plura debuisset.
 Hinc iniuria saepe, saepiusque
 Mihi vi, pretio, doloque facta :
 Hinc laboribus improbis negatus
 Partus sanguine, centiesque fructus.
 Est mathematicis fides neganda :
 Astra uil hominum vices morantur.
 Fati fabula iamdiu obsolevit :
 Caeco turbine cuncta nou feruntur.
 Manctis Deus excitat cachinnos :
 Unum vult ratio Deum, bonumque.

At quis, quis mihi vim facit perennem?
 In quanta miser aestuat charybdi
 Rerum qui studet explicare nodos !

7.

Fatum horribile.

Si nascentibus additur quibusque
 Quod vitae est comes, arbiterque fatum ;
 Est mihi dominus libidinosus,
 Pressis qui genibus caput fatigat.
 Mora me sine stringit, improbusque
 Torquet turbinis instar incitati :
 Non vult, quod volo, quodve vult, meamque
 Ruinam parat, impotenter urget.
 O fati scelus, improbamque pestem !

8.

Casus, et fatum

Spem praeter tibi quidquid est, Luperce,
 Succenses, quererisque, casuque,
 Et fato nimium licere clamas.
 Quanta insania te, Luperce, vexat !
 Nodum, qui tibi gordius videtur,
 Credis solvere, fortiusque stringis.
 Est unus Deus, uniusque nutu,
 Quidquid accidit, ordinatur uno.

At inscitia nostra nos latentes
 Rerum non sinit explicare causas :
 Has casus negat, abripique fatum
 Cæco turbine, plumbeoque cogit.
 Nil absurdius est, ineptiusque.
 Ingens machina scitule movetur,
 Fallit lex oculos, fugitque motus :
 Quis quiescere, quis carere lege
 Motum dixerit elegantior?

9.

Maximum miraculum

Vocat me Deus, artibusque centum
 Invitat, trahit, allicit, rapitque.
 Idem me vocat, et quatit trecentis
 Quibus torqueor, hinc, et hinc flagellis,
 Cur utraque simul vocatione
 Blanda me deus, aspera que stringit ?
 Fallendi ut mihi nulla sit potestas.
 Sic Deus studet improbi saluti !
 Quis miracula miriora vidit ?
 Mei non satis ante poenitebat,
 Nunc tædet, miseret, piget, pudetque.

Preces

Hoc, illud cupis, anxiusque poscis ,
His, illis precibus Deum fatigas ,
Et, cum non rata vota sunt, querelas
Fundis protinus impudentiores :
Doles esse aliis Deum benignum ,
Surda te piget aure praetorire.
In quot crimina laberis, Luperce !
Fons unus Deus omnium bonorum
Largitur bona singulis quibusque ;
At nos a specie boni, malique
Decepti bona saepe postulamus ,
Quae nostram data gignerent ruinam.
Ilac negat deus, ut pater benignus
Optanti puero negat venenum.
Ilinc neget Deus, annuatve, semper
Largitur bona singulis diebus :
Ilinc Deo, neget, annuatve, sine
Debemus sine gratias referre.
Oret, qui sapit, impudens Luperce ;
At certi nihil audeat precari.
Quisque quid noceat, iuvelve, nescit ,
Scit solus Deus, et Deus beare
Scit quos vult homines, potestque solus.
Confidentia surgit hinc, bonorum
Quae fons, et caput est. Bonum precator ,

Quicquid accidit, accidisce certus ,
Vitae tempora dulciora carpit.

II.

Precum vis.

Ad te si venit ille, quem vocasti ,
Tuisque auxiliis trahis potenter ,
Me voca, ac trahe. Mane, vesperique
Deum sic ego saepe cum rogassem ,
Vox in mente sonat : vocat, trahitque,
Nil est, quod dubites, statimque sensi,
Quod me fugerat ante. Si vocavit
Omnes, me quoque : si facit rogare ,
Iampridem trahit. Hinc meum voluptas
Cor mira exhilarat, beatque totum.
O preces mihi luce clariores !
Si per vos licuit videre solas
Quod nunquam sophiae, mathescosque
Tot volumina dixerant tot annos ,
In maioribus, arduisque rebus
Vos duces ego, vos sequar magistras.
Quis vobis citiusque, rectiusque ,
Quis me, quod magis interest, docebit ?

Victoria sola pauciorum

Dira non homini ferenda passus
 Fraenum non semel aegrius momordi.
 Pudet stultitiae: meos labores
 Ferendo patientius levassem,
 Nec me fortior esse diceretur.
 Quid contra stimulum recalcitrabis?
 Speras vincere: nitere, experire.
 Spes est irrita: cede fortiori.
 Seipsum vincere, ferre, nec moveri
 Est victoria sola pauciorum.

Religio non solatur, sed beat aegros

Non ullam valui diem, nec horam:
 Quot pyxis mala protulisse fertur;
 In me tot caput extulere morbi.
 Nunquam quaerere desii levamen,
 At artes medicae dedere nullum,
 Nullum Socraticae dedere chartae.
 Dum, navis velut errat in profundo,
 Si desint Cynosura, remigesque,
 Cor, et mens mihi scissa fluctuant;
 Mei Religio miserta tandem

Suo lumine fulsit, expulitque
 Quae mentem tenebrae meam premebant ,
 Qui cor sollicitum tenebat aestus.
 Sordes vult Deus hic meus lavari !
 Amat me magis, et magis fatigat !
 En iam gaudeo sorte, quae per ignem
 In vita manet altera probatos.
 Non dat Religio levamen aegris ,
 Dat, quam praecipunt, beatitatem.

14.

Mundi bona.

Quae mundi bona cura litterarum
 Semper arcuit, et quibus salutis
 Nunc fractae studium abstinere cogit,
 Cur dicam bona, cur sequi laborem ?
 Frui dum poteram, exulare iussi ,
 Nunc nihil mihi profutura sperno.
 Iam mundi bona, iam valete, abite :
 Confectum studio laborioso
 Vitae me studium perennioris
 Unum sevocat, occupatque totum.

Unum studium, una cogitatio.

Confectus studiis, laboribusque
 Quod vitae superest amarioris ,
 Si quidquam superest, valere libros
 Et tristes iubeo valere curas.
 Uni nunc studio decet vacare ;
 Uni denique cogitationi.
 Quae vitae alterius futura sors est ?
 Quo pacto mihi laetior paranda ?

Morbi salubres.

Lustra bis mihi sena sunt, salusque
 Est a perpetuis caduca morbis.
 Instat, iam video, dies suprema ,
 Instat, nec timco, nec expavescio.
 Morbis debeo, qua fruor, quietem.
 Quod nunc est iter ultimum terendum ,
 Me semper monuere, proximumque.
 Horis carpere singulis paratus
 Collegi mea vasa, sarcinasque.
 O morbi nimis, et nimis salubres !

17.

Vis maior vincit minorem.

Cur iacet bonus, et malus triumphat ?
 Addit quot sibi vult malus sodales ,
 Non est, quem bonus invenit patronum.
 Maior vincere vis solet minorem.

18.

Dolor improbus frangit fortiores.

Iampridem patior ferenda nulli ,
 Interdum dolor elicit querelas.
 Fortem non decet, inquit beati ,
 Qui nunquam doluere, gestiantque .
 At quis vim facit improbo dolori ?
 Posse qui fieri putas, iubesque ,
 Ipse das aliis, tibi que verba .
 Cum dolor terebratque, lancinatque ,
 Quae sunt pectora fortiora frangit.

19.

Mala a salute fracta fortitudinem frangunt.

Secundae mihi res fuere nunquam ?
 Primum non placuit, deinde risi.

At postquam cecidit salus, dolorque
 In me saeviit intimis medullis ,
 Vitae tam miserae pigere coepit.
 Fortis fert mala quaeque, sed salute
 Quae a fracta veniunt, magis fatigant :
 Saepe frangitur ipsa fortitudo.

20.

Vires perenni contentione conteruntur.

Malis omnibus, omnibusque in horis
 Vexor undique, ubique, et undecumque,
 Ferre non piget, at piget vacivi
 Nullum temporis interesse punctum.
 Quas quies reficit, levatque vires ,
 Has contentio conterit perennis.
 Quid quod viribus integer triumphat ,
 Solet viribus interire fractus ?

21.

Vis doloris.

In me cum rueret cohors malorum ,
 In Iob quae ruit impotenter olim ,
 Pares par dolor extudit querelas.
 Vitae cur mihi sunt fores reclusae ?
 Non nasci satius fuit, priusque.
 Cur contra folium, rapit quod aura ;

Vis ostendere vim tuam potentem ?
 Cur siccam stipulam, levemque iactas ?
 His Deum haud puto vocibus gravari :
 Educit nimii doloris aestus,
 Qui putas, tibi gratulor: dolorem ,
 Felix ter quater, aestimare nescis.

22.

Cautio perennis molestissima

Cum salus mihi fracta sit; cavere
 Noctes debeo, ne ruat, diesque.
 Est teterrima cautio perennis :
 Nihil dirius est, molestiusque.

23.

Qui semper cavet, ne aegrotet, semper moritur.

Anni sex decies mihi imputantur :
 Non vixi, perii miser tot annos.
 Vitam perpetui abstulere morbi ,
 Semper cautio (a) mors fuit perennis.
 Caves, ut valeas, cavesque semper :
 O quae tristia fata te manebunt !
 Semper, ne percas semel, peribis.

(a) *Semper cautio est cautio continua, ut semper lenitas*
 Terent *Andr.* act. 1. s. 2.

24.

Spes voti rati.

Ut, quod me cruciat malum, fugares ,
 Quae in morbos iacis hinc, et hinc sagittas ,
 Te arcessi, Philomena, teque votis
 Patronam facilem meis rogavi.
 Venisti simul ac, micare sensi
 Cor in pectore, nilque lachrimarum
 Tersit, qui ex oculis cadebat imber.
 Quae vis me quatit, atteritque? dixi ,
 Vota iam rata sunt, statim valebo. (a)

25.

Timor voti irriti.

Vota iam rata sunt, statim valebo ,
 Ad me cum precibus meis benigna
 Venisti, Philomena, clamitavi ;
 At haec me mea spes adhuc fefellit ;
 Detractum nihil est meo labori.
 Nullis quae miseris opem negasti ,
 Unī si mihi forte denegabis ,
 De me actum puto: quae suprema fudi
 Vota non rata sunt, statim valebo (b).

(a) Scripsi, cum statuam S. Philomenae solemnī ritu dedicavi,

(b) Extremum vale mihi dicent.

26.

Vultur Tityi.

Fortis corpore, spirituque fortis
 Annos vivere debui trecentos.
 Partim temporis abstulere sordes,
 Discendi studium perenne partim.
 Quos vixi mihi reddidit molestos
 Asper, difficilis, frequensque mictus.
 Hic vultur Tityi iecur momordit.

27.

*Cur vitam laboriosam dicimus, et
 extendere studemus.*

Vitam quisque putat laboriosam;
 Vitam quisque sibi studet tueri:
 Quis extendere vult suos labores?
 Est gravis minus, et molesta vita,
 Incerto an magis exitu movemur?
 Utrumque hunc reor explicare nodum.
 Ad bonum rapimur, bonumque nostri
 Iuris credimus esse, et incitamur.
 A malo tenui licet, levique.
 Cum vero gravius malum timemus,
 Malum, quod patimur, bonum putamus.

Solutio nodi.

Aegroto, et mihi, quidquid est medellae,
 Ant prodest nihil, aut malum lacessit.
 Post discrimina tanta, totque casus
 Nodum fabula iam suum paravit.
 Nullo vindice solvitur, valete.

Bona, et mala morborum.

Qui morbi comites fuere vitae
 Et bona, et mala contulere centum.
 En quod praecipuum fuit bonorum.
 Fracta ne rueret salus, caventem
 Functum muneribus domos recepit.
 Illic noctes latui, diesque totos,
 Et, ne taedia dira gignerentur,
 Legi plurima, plura scriptitavi.
 Hoc nido genui meos libellos,
 Qui, quicquid mihi nominis dederunt,
 Quos certe improbitas negare fructus
 Ausa est perpetuo meo labori,
 Vel cum focnore saepe reddiderunt.
 Quid quod *Tempora subseciva* ludens
 Saeculi incommoda fallo, inique totum

Votiva refero velut tabella ?
 En quod me tetigit prius malorum.
 Qui sedere domi, nec ire circum
 Vidit, segnitiam, superbiamve
 In me credidit esse, disuique
 Posse me digito putavit uno.
 Hinc est qui invidiam creavit ultro,
 Qui caecis iaculis niger petivit,
 Et qui, semina nostra quos tulere,
 Carpsit vi, pretio, favore fructus.
 Quid quod qui sibi missa non remitti
 Vidit spicula, nequiora torsit ?
 Qui bona, an mala plura sunt, requirit,
 Secum comparet ipse, iudicetque.
 Certe ego, ut didici aestimare mundum,
 Risi quae mala me prius movebant.
 Oblatrent licet improbi catelli,
 Iter Delia pergit institutum.

30.

Ubi adest spes, non est malorum maximum

Mille post mala, millesque mille
 Vitae me piget. Omnium malorum
 Hoc summum mihi forte cogitanti
 Est finis quoque spes ait, monetque
 Summis stare diu omnibus negatum.
 Hinc in vulnera, quæ levaret aestus,
 Lenis guttula balsami fluebat.

At spei subit audiisse voces ,
 Et, blanditur adhuc amica, dixi ,
 Blanditur mihi spes ! Adhuc supersunt ,
 Quae vexent mala. Spe manente, nemo
 Malorum putet attigisse summum.

31,

Spernere improbum est maxima ultio

In me non semel irruit Lupercus ,
 Damnumque haud semel intulit, malumque.
 Ulcisci poteram, libensque sprevi :
 Haec puto nihil ultione maius ,

32.

Improbis inultus est praeda carnificis.

Laesit non semel improbus Lupercus
 Viventem sibi Largium, suisque.
 Ulcisci hic poterat semel, semelque ;
 At contemnere maluit scelestum.
 Cur sic se gereret rogatus inquit :
 Ne manu ingenua cadat bipenni
 Diri carnificis secunda cervice.

33.

Vota irrita temporibus malis probant.

Quicquid spem solet evenire praeter :
 Quaero si tenebras, dies refulget ,
 Occurrunt tenebrae diem petenti.
 Ante ob irrita vota conquerebar ,
 Vota non rata nunc cient cachinnos.
 Novi tempora, temporumque leges :
 Recta incedere, qua licet, volenti
 Metam tangere non licet vel unam.
 Est per irrita vota gratulandum :
 Recta incedere me probant, probantque.

34.

Fallacissimus.

Qui praeclara sponderat Lupercus ,
 Meque emunxerat artibus trecentis ,
 Fidem ut fallere tutius liceret ,
 Succenset mihi sponte, profugitque.
 O mirum ingenium mei Luperci !
 Ne fallax videatur; impudenti
 Fraude foedera sanctiora frangit.

Ave. et vale.

Ave, Candide, sæpe te saluto: rursus inopem?
Respondes nihil, et soles gravari: in opem?
Vale, Candide, ne graveris, inquam, armis?

Sophi pluribus abstinere nescis.

Ad convivia, quae soles parare,
Quod nunquam veniam licet vocatis,
Miraris, quererisque, litigasque.
Causa non levis est, nec inficeta.
Plura pluribus apparas vocatis:
Sophos pluribus abstinere nescis?

Ruina iuventutis.

Malis dum nitet artibus Thyestes,
Bonis vivere non potest Sabinus.
Tui me miseret, levis iuventa:
Exempla hæc tibi quam ferent ruinam!

38.

Miseri vita mors est.

Quae in me saevit usque, saevitque,
 Vici denique, propulsiue pestem.
 Iam quiescere posse cogitabam:
 Ecce subveniunt novi labores.
 Est nihil mihi scilicet quietis!
 Permutatio sola fit malorum!
 Hoc torquet magis: ingrūte morbo,
 Primi sunt stimuli molestiores.
 O miserrima vita! te nec assis
 Jampridem facio, tuique taceat.
 Si mors est aliis carere vita,
 Vita erit mihi non carere morte.

39.

Vitae taedium.

Vixi lustra decem, diemque nullum
 Nulla nam fuit hora, qua valerem.
 Vitae me piget invenustioris,
 Et piget magis in dies, magisque.
 Optet vivere, qui valet, fruique
 Vitae muneribus potest beatæ.
 Vota sunt mea desinam perire.
 Non vivit, perit ille, qui laborat.

Si nigerrima fila nent sorores ,
Cur velim mihi longiora ducant ?

40.

Vir ingenii beatioris.

Nuper, dum stimulo acriore tortus
Agebam sine spiritum quiete ,
Cum bono id fuit adlocutionis =
Te, quem, qui haud sapit, inquit invenustum ,
Te ter, et quater autumo beatum =
Putas tam miseram beatitatem? =
Ariat te Deus, acriterque torquet =
Torqueri tibi sic placeret? = absit =
Beatus quoque ter fores, quaterque =
Quod Deus iubet, hoc placet, voloque ;
Sanctum me facit ille penicillo ,
Te scalp pro: rata sancta sit voluntas =
Me scalp pro ! Ah ! nec adhuc opus tot annos ! . . .
Hic, doloribus impotenter auctus ,
Defeci, atque animo statim recepto ,
Optabam graphicum videre sanctum,
Iam discesserat ille me vocando
Beatum deciesque, centiesque.
O vir ingenii beatioris !

41.

Sordes, quae facile lavantur.

Quae non sunt homini ferenda, passus
 Interdum, pudet ab! tacenda dixi.
 Si vel, quae dolor inquit, imputantur;
 Priscis sordibus addidi recentes.
 At nisi hae facili lavantur unda,
 Sordes non reor esse, quae lavantur.
 Ferre qui queritur nihil ferenda,
 Extorquet veniam vel a tyrannis.

42.

Spiritus promptus, caro infirma.

Fiunt, quos fero iugiter labores,
 In dies minus, et minus ferendi,
 Qui tuum calicem bibens *recedat*
A me, si fieri potest, rogasti.
 Tu me respice: ferre non recuso,
 At nostra in fragili ferens figura
 Dixisti satis, et satis recordor,
Infirma est caro, spiritusque promptus:

Est modus in rebus.

Dum nimis studui vacare musis ,
 Parum consului meae salutis
 Stultus, ut saperem, fuisse sensi :
 Sic morbos genus omne comparavi
 In rebus modus est saus quibusque :
 Dolebit cito qui tenere nescit.

Causa sui mali de se queratur.

Vacando studiis nimis, nimisque
 Oppressa est facili salus ruina :
 Iutivi ipse mihi, mihi exedendum.
 Questus audeo cur movere stultos ?
 Causa cum pateat mei laboris ;
 De me, si queror, ut querar necesse est ;
 At vir, qui facit hanc levem querelam,
 Stultum se proprio fatetur ore.

Sors laetior.

Meta iam properat mei laboris ,
 Sors me sollicitat nihil futura.

Nunquam, cum potui, bonum reliqui,
Semper a vetito sciens recessi.
Si non sunt vacuae domus supernae,
Scrs me denique laetior manebit.

46.

Sorte minus prospera gaudendum.

Sorte qui premeris minus benigna,
Lactare ex animo, magisque nulli
Crede, quam tibi, Lesbiam (a) favere,
Ad sortis roseum, truceumque vultum
Saepe desipiant severiores,
Virtus languida saepe suscitatur.

47.

Nihilo minus.

Dixit me Astrologus nihil futurum,
Et nunquam intuitus fuisse quidquam,
Ars nunquam mea me fefellit, inquit.
Risi, et, cum nihilo minus fuissom,
Dixi ars ludicra te hic magis fefellit.
Quis minus nihilo nihil putabit?

(a) Volubilem, ut Lesbia, vel facinorosa esse solet.

48.

Extrema ruina.

Tuli, dum potui, meos labores,
 Ferre nunc nequeo, modumque posco.
 Est vitae reliquum periculosum.
 Questus iam dolor elicit protervos,
 Quorum me piget, heu ! piget, pudetque.
 Cavi, ne fierem malus, tot annos,
 Morbus nunc iubet esse non volentem,
 Si me robore, triplicique ferro
 Non munit Deus, erigitque fractum ;
 Qui fecit miserum, facit scelestum.
 Extrema o miserae ruina vitae !

49.

Phœres plausus.

Decem quot mala sexies per annos
 Tuli, si memini, rigent capilli.
 Furit, qui putat accidisse casu :
 Est casus sine mente vox inanis,
 Uno qui regit universa nutu,
 Et suum statuit locum quibusque,
 In mundi mihi tradidit theatro
 Quas partes miseras retortus egi.
 Tam diras ego forte noluissem,

At certe has reputo magis salubres.
 Cum stat fabula, plauditur, sed ille
 Qui partes agit implicationes,
 Plures excipit undecumque planus.

50.

Patientiae lavaerum.

Tuli immania, fortiusque duxi,
 Quam duxi patientius ferenda.
 Nunquam consilii satis pigebit.
 Nihil dogmata profuere Stoeae :
 Dederunt mihi verba, non levamen.
 In puro patientiae lavaero
 Meas debueram lavare sordes :
 Provisum mihi pulchrius fuisset.
 Auctus plus meritis, minusque tortus,
 Essem purior osculo columbae.

51.

Genius.

Est domi nola, qua sonante, servus,
 Si quid acciderit, statim vocatur.
 Sicco tempore, roscidoque eunte,
 Sonum, nemine suscitante, gignit.
 Cietur tenni, brevique chorda,
 Quae fit turgidior, remissiorque.

Est qui ad me Genium putat venire ?
 Cum venit, sonat. Inter hanc aniles
 Ponenti mihi fabulas, amici
 Frustra uxor veteris negabis, inquit,
 Ipsa res mondit satis, monetque.
 Tu tot tam bene scriberes libellos !
 Subrisi, dominaeque, qui laborum
 Fructum interciperent fueris, dixi,
 Nemo qui raperet meos labores :
 Tu nunc id prior efficias benignos

Nemini ferendum.

Quot vixi, perii dies: in unum
 Grassari caput undecumque sensi,
 Quae cohors, furit hinc, et hinc malorum.
 Ut vel vincere, vel domare possem,
 Nullis viribus impiger peperi.
 Frustra: pluribus hostibus petitus
 Occurrit quibus, haud putat, sagittis.
 Pugnae denique tam laboriosae,
 Tam longae, ac miserae piget, pudetque.
 Est vinci grave, sed timere vinci
 Pendere usque animum, satisque nonquam
 Sibi perpetua cavere pugna
 Est, me iudice, nemini ferendam.

53.

Bonus tuetur vitam vel miseram

Dum tuli patiens meos labores ,
 Saltem nil mihi tortus imputabam.
 Id solatiolo fuisse sensi.
 At vitae simul ac pigere coepit ,
 Abit, quod fuit unicum, levamen.
 Accessit nova mentis aegritudo.
 Peccavi, fateorque, dispudetque.
 Vitae qui mala ne ferat, perosus
 Vitam perdere despicit paratus.
 Est qui, ne subeat pericla pugnae,
 Lauros carpere spernit imperator.
 O vile ingenium, scelusque turpe !
 Vitam vel miseram bonus tuetur :
 Aut laetam facit, et canit triumphum ,
 Aut fortis miser esse non veretur.

54.

Maxima laesi ultio,

Ferox praesidio potentiorum
 Me bis perdere nisus est Lupercus :
 Cavi, qua potui, impudentiores
 Quos in me furor excitavit ictus.
 Vulgi est fabula nunc miser, timetque,

In se spicula missa ne remittam.
 Id mihi satis est, satis, satisque :
 En ulciscitur additus scelesto
 Vultur, viscera qui remordet acer.

55.

Vera ultio

Carpsit me semel, et semel Lupercus ,
 Par nunquam retuli : quid incitarem ?
 Latrantem satis est canem cavere.
 Sensit vir bonus, acriusque carpsit.
 Indignatio non tulit bonorum :
 In caput ruit improbum, scelusque
 Turpi traditur execrationi.
 Haec est ultio vera, digniorque !

56.

Sophus, ac dynastes..

Ut adsim sibi, me rogat dynastes ,
 Se magis mihi spondet adfuturum :
 Adsum viribus omnibus, meisque
 Censetur studiis, laboribusque.
 Saltem par mihi redderet putabam ,
 At nihil minus ille cogitabat.
 Fidem denique solveret rogatus ,
 De me plurima questus est, abitque

Caput discutiens, minisque plenus.
Quam scite faciunt satis dynastae !

57.

Nequissimus.

Ut scribis, loquerisque, te, Luperce ,
Nemo amior est, benigniorque :
Nemo est, ut facis, impudens Luperce ,
Te amicus minus, et minus benignus.
Verum dicere si semel licebit ,
Es nequissimus omnium, Luperce.

58.

Aenigma facilis solutionis

Est totus meus aulicus Luperus ,
Si soli sine teste commoramur.
Vix, si quis videt, accipit salutem .
Studet, si me adit, invenire solum
Si scribit mihi, litterae disertae
Nomen praetereunt, diem, locumque.
Non constare sibi putas Luperum ?
Constat aulicus, admodumque constat :
Aenigma est facilis solutionis.

*In amicis pares animi, ac mores
requiruntur.*

Amicum mihi te, Luperce, dicis,
Amicum tibi me cupis, Luperce :
Horum nil fieri potest, proboque.
Exul undique veritas repulsa
Penes ingenuos recepta amicos,
Sint templa hic mihi sanctiora, dixit.
Tu verum veluti fugis draconem,
Nil vero est mihi sanctius, priusque.
Serpentes avibus magis coire,
Quam nobis puto convenire posse.
Quae amicos faciunt, tenentque iunctos,
Sunt pares animi, paresque mores.

Ratio, et sensus

Longo quae fuerant labore parata,
Mihi non semel impudentiores
Usi fraudibus abstulere centum.
Tuli fortiter improbas per artes
Subreptum mihi pabulum senectae.
Nunc, qui vivere maluerè raptò,
Sunt in deliciis, nitent, valentque :

Morbo nunc ego saeviore tortus
 Noctes dispereo, diesque totos.
 Hoc urit male, calculosque turbat.
 Scio quod ratio monet, sed eheu !
 Quod probat ratio, silente sensu ,
 Sensu non semel improbat dolente.

61.

Virtus fortior.

Totam qui mihi reddidit molestam
 Mictus difficilis, frequensque vitam ,
 Vitam perdere nunc minatur ipsam.
 Factus asperior, cruentiorque
 Mucosus fluit, elicitque guttas
 Vivo sanguine saepe diffluentes.
 Quod malum timui, proculque habere
 Totis viribus impiger satagi ,
 De me denique forte iam triumphat.
 Vita non placuit laboriosa ,
 Mors miserrima non potest placere.
 Hanc tamen quoque fortiter feremus.
 Sectari bona, temperanter uti ,
 Eniti in mala, fortiterque ferre ,
 Virtus fortior est, venustiorque ,
 Quam sors blandidulo, trucique vultu
 Certat vincere, nititurque frustra.

Insanior.

Stoae dogmata pulchriora stultos
 Insanire docent. Placent, putoque
 Stultis omnibus esse stultiore ,
 Vitae incommoda ferre qui gravatur.
 Necessaria sunt, queuntque tantum
 Leniri patientius ferendo.
 Quae semper comitantur, ac remordent ,
 Occidunt mala, si feruntur aegre.

Commoda ab incommodis.

Vitae incommoda, de quibus dolemus ,
 Sunt quae praecipuo Deus favore
 Largitur bona singulis diebus.
 Vita vivitur hic laboriosa ,
 Ut vitae eupidi nihil caducae ,
 Aeternae studio vacemus uni.
 Hinc incommoda nequiora vitae
 Vitae commoda pulchriora gignunt.
 A vita magis abstrahunt fugaci ,
 Ad vitam rapiunt magis perennem.

64.

*Sapiens vitae incommoda
libenter subit.*

Vitae incommoda, sint licet molesta ,
Optat, qui sapit, et subit libenter.
Vita haec est via, quae parat salutem ,
Firmo si teritor, catoque passu.
Ne oblitos via finis hic moretur ,
Horret sentibus, asperisque spinis.
Hinc incommoda sunt putanda vitae
Bonum praecipuum: abstrahunt caducis ,
Nobisque expediunt iter salutis.
Vitae incommoda, sint licet molesta ,
Optat, qui sapit, et subit libenter.

65.

Improbis suis laqueis involutus.

Ut bonus videatur Appianus ,
Pns, pestisque hominum, quod undecumque
Centum fraudibus, artibusque verit ,
In *magno* vafer, anxiusque *libro*
Scribit nomine conscii Libonis.
Suam sic parat improbus ruinam.
Cornici simul ac avis venustae
Penna, qua nitet, alba detrahetur,

Inscriptas sibi quas opes videbit ,
 Rescribi Libo perfidus negabit.
 Quos pennis nigra destituta cornix ,
 Quos ludos dabit improbis, bonisque !
 Sua quam bene punietur arte !

66.

Diaria.

Mundi blanditiisque, fraudibusque
 Reiectis, Sapidus domi latebat.
 Hic diaria, quae solent referre ,
 Interdum sine taedio legebat.
 Non constas tibi, Gratianus inquit :
 Mundum despicias, adspicisque mundum.
 Ut mundus fugiatur, est videndus ,
 Respondit Sapidus, magisque, credo ,
 Quam diaria, nil facit videre.
 Quam sunt absona ! quam referta nugis !

67.

Scelus scelerum

Ohe iam satis est: dies, nec hora
 Occurrit sine faece ! me ferire
 Me discerpere, me secare, flamma
 Me comburere semper acriore
 Est una, et tua dulcior voluptas !

Si, quot sunt sacra, tota polluissem,
 Fato non premerer severiore.
 At odi scelus, improbisque nunquam
 Convenit mihi. Quae meum libido
 Sublime in caput erigit flagellum ?
 Quicquid accidit, impudens Lupercus,
 Vota quod sua non secundat, acer
 His Deum solet increpare verbis.
 Nihil stultius est, iniquiusque.
 Est deus : bonus est, malumque nulli
 Infert: non coeunt bonum, malumque.
 Non est: de nihilo nihil querendum :
 Nil facit nihilum boni, malive.
 At certe Deus est bonus, bonisque
 Nos perennibus afficit: putanda
 Nam sunt vel bona, quae premunt, luemque
 Vel purgant vitii, vel acriore
 Virtutem stimulo excitant iacentem.
 Cur odisse scelus Lupercus inquit ?
 Cur diras movet in Deum querelas ?
 Hoc nunquam scelus, hoc, licet coacta
 Quot sunt omnia, punient flagella.

68.

Sui tyrannus

Est Deus, bonus est, bonisque complet,
 Amat quos homines. Quid, o Lupercæ,
 De Deo quereris, Deumque fingis,

Qui te torqueat, improbum tyrannum ?
 Hoc licet scelus imputetur unum,
 Nemo iniquior est, scelestiorque ,
 Nemo dignior acriore poena.
 Ipse tu es tibi, nec vides, tyrannus.

69.

*Creditor est, qui poscit bene
 facti gratiam.*

De me si bene forte quid mereris ,
 Statim vis tibi gratiam referri :
 Ne agi Cartesius quidem volebat.
 Is, me iudice, rem putavit ipsam.
 Qui facit bene, nilque vult rependi ,
 Illustrat benefacta, praecavetque ,
 Ne ingratae feriant caput sagittae.
 Tu facis bene creditoris instar.

70.

Vita misera est, et mortis imago.

Anni singula singulis diebus
 De nobis rapiunt, euntque praeter.
 His occurrere qui studet rapinis ,
 Frustra nititur, interitque totus ,
 Sui dum dolet interire partes.
 Qui, damna ut reparet, nihil laborat,

Sensim perpetua cadit ruina.
 Quam miserrima vita nos fatigat!
 Quam simillima mortis est imago!

71.

Aenigma.

I, dicis mihi, quove, quidve factum,
 Non dicis, licet usque te rogari,
 Et poenas, nisi paream, reposcis.
 Vis mecum, nisi somnio, iocari.

72.

Nihil est vita magis timendum.

Vita quid tibi profuit tot annos?
 Roganti iuveni senex recoctus
 Ait, quid nocuit? velim, rogasses.
 Vulgo vita nocet bonis, malisque:
 Exemplis agimur periculosis.
 Peiores faciunt malos: bonosque
 Bonos esse minus iubent cavendo,
 Ne saepe in liqueos cadant malorum.
 Si sententia sit senis probanda;
 Nil vita est homini magis timendum.

73.

Blasphemus atheo nequior.

Deum qui negat esse, nequiorem
 Dixit graeculus omnibus scelestis :
 Malum qui putat esse, dixit alter.
 Lis acerrima ferbuit, mihi que
 Tandem sic ego traditam diremi.
 Stulti est, iudice me, Deum negare ,
 Malum credere perditum scelesti.
 Deum, qui bonus est, bonusque solus ,
 Ille negligit, hic lacescit audax.
 Quis hunc non videt esse nequiorem ?

74.

Bonus, ac malus.

Laudat quisque bonum, malumque damnat.
 Cur frequens malus est, bonusque rarus ?

75.

Amor timore vincitur.

Amatur bonus, et malus timetur ,
 Ille sed nihil, hic potest quod audet.
 En victas dat amor magnus timori.

*Vincit omnia amor, qui ait poeta ,
Pastores homines putavit omnes.*

76.

Ludere, et iocari.

Sensum blandior, innocentiorque
Indici sibi bella dum dolebat ,
Quod clam nolo emere, et palam negatur ,
Tabachum mihi sponte polliceris.
Nullam rem fore dico gratiorem.
Ne somno capiatur, oscitetque ,
Totus qui tetricae vacat Minervae ,
Odor solet excitare pulvis.
Non unus, duo, tresve, quattuorve ,
Dies praetereunt, diesque plures ,
Et, si te video domi, forisque
Hora bis, quater, octiesve in una ,
Tabachum mihi te parasse dicis ,
Laturum cito servulum, nihilque
Adhuc servulus attulit. Putabam
Nihil mirius esse, miriusque
Tandem, quis putet? accidisse vidi.
Tabachum en tibi, mane sic loquuntur
Scriptae litterulae. Puer rogatus,
Daret quod dominus dedit ferendum ,
Nihil praeterea dedisse dixit.
Cum iam bile mihi iecur tumeret ,
Offers te mihi, protinusque ridens

Sic te ludere, sic ais iocari.

Sic ludis, male salse, non iocaris.

77.

Oracula.

Qui in claro pueros docens lyceo
 Maturaverat Aeschines senectam,
 Praefectus studiis morosiores
 Pro victu tenui trahebat annos.
 Gesta re male, non inops lycei
 Turbatur ratio, statimque praeses
 Purgari iubet, omnibus resectis.
 Febri dum cubat Aeschines perustis,
 Non sunt qui medeantur, ut fuere,
 Non sunt pharmaca, praesidisque iussu
 Promus praecipit, ut relinquat aedes,
 Annus factus inert, inutilisque.
 Nil indignius accidisse questus,
 Prome, dic scelus hoc, ait, iubenti
 Vitam deserat ipse, protinusque,
 Iampridem gravis omnibus, sibi que.
 Hic, quis crederet? integer salutis
 Velut fulmineo peremptus ictu
 Stupet, deficit, interitque praeses.
 Sunt oracula saepe, quae solemus
 Verba fundere concitatiores.

78.

Mutatio mira.

Inter Nicephorum, Sapriciumque
 Amicos fidei vetustioris.
 Orto discidio, cavebat alter
 Qua cura prius alterum petebat.
 Christi dogmata sanctiora fassus
 Deo Sapricius litabat uni,
 Pro quo victima rapta iam cadebat.
 Videt Nicephorus, Sapriciique
 Ad pedes, mihi parce ter, quaterque,
 Martyr inclyte, parce clamitavit.
 Spernit Sapricius preces superbus,
 Rogat Nicephorus, rogatque rursus.
 Hic mutatio mira fit repente.
 Serta martyrii repellit alter,
 Alter strenuus, impigerque tollit. (a)
 O semper dubiae vices futurae !

(a) Sapricius idolis sacra fecit, Nicephorus facere renuit.
 Hinc parata Sapricio corona Nicephoro tradita est. Id accidit
 Antiochiae an. 259. *Flavr. lib. 7. n. 50.*

Qui nescit latere, nescit vivere.

Vir magni pretii libens latebat.
Cur sic se gereret rogatus, inquit.
Non vivit bene, qui latere nescit.

Nemo frustra adit periculum

Ne expilare, domi, Fabulle, dormis
Vel cum rus petis, atque rosticantes,
Quorum perniciem paras culinae.
Securus potes et foris manere :
Pro cassa nuce nemo adit periculum.

Auxilium in discrimine.

Mille me mala, milliesque mille
Urgent, sollicitant, agunt, premuntque.
Tu, sanctissima Virgo, tu ferendis
Vires suffice congruas, paresque.
In discrimine tam periculoso
Quis solatia certa comparabit ?
Una tu mihi semper adfuisti,
Tu nulli auxilium negas petenti.

*Ridolpho Giulio alumnarum S. Marcellini
Eloquentiae Professori.*

Guidi, qui lepidam doces iuventam
Artes ingenuas, bonosque mores ,
Ut virus fuge, quos meos libellos
Vis enititur acrium dolorum.
Quod blandae tibi molliere musae ,
Tentant, prohi scelus ! efferare pectus.
Illos cum legis, a doloris aestu
Extrudi ratus, hunc vocas venustum ,
Et, me ames licet usque, diligasque ,
Voves, perpetuum feram dolor . . . !
Quid crudelius est, ferociusque ? (a)

Fragum, et cucurbita.

Fragum cum sibi proximum videret ,
Te, cucurbita dixit, hic premendum ,
Qui sevit, posuit: premere vasto
Meo corpore, si libet moveri.

(a) Guidius meos libellos acriore doloris morsu extrudi ratus, hunc venustum, et pulcherrimum vocat, utque perennes dolores feram, vovet suis hendecasyllabis, qui in calce legi possunt sub littera C.

Haec dum iaculat illa, frons modesta
 Fragi purpurei trahit, rapitque
 Flores Phyllida proximos legentem.
 Dum carptum properat, moratur una
 Quae cucurbita, calce dimovetur.
 Haec porcos alit, illud est odori
 Florum fasciculi prior venustas.
Scriptor, qui luteos facis gigantes ,
Sors fragi subeat, cucurbitaeque.

84.

Puer, et lupus.

Cum custos pecoris puer sonaret
 Lupum pellite; pastor undecumque
 Accurrit citus, improbumque poscit.
 Lupus nullus erat, puerque risit.
 Paulo post lupus advenit, pecusque
 Securus iugulat, monente frustra
 Pastores puero fidem negantes.
Fraude qui semel innotescit una ,
Amisisse fidem statim dolebit.

85.

Robur, et rosa.

Sinum dum rosa roboris sub umbra
 Recludit lepidumque, scitulumque ,

Castodi maledicit, imprecata
 Caedatur cito rustica securi.
 Robur caeditur, et proterva gaudet ,
 Quas celaverat, explicare dotes.
 Dum circum zephyri leves iocantur ,
 Aurora ingenuo nitore ludit ,
 Et florum decus alites salutant ,
 Extollit tumidum caput superba .
 At statim radiis perusta solis
 Languet vespere, mane quae vigebat :
 Statim sagitur a molestiorum
 Impuris animalium catervis.
 Tandem deficiens aisse fertur :
 Umbram roboris impudenter odi :
 Sub illa sine labe, laetiorque
 Vixissem melius, diutiusque .
Vitam vivere qui cupis solutam ,
Fraenum ne, rosa te monet, recuses ,

86.

Anus, et mors.

Anus perpetuo labore fracta
 Impar fert humeris onus, caditque.
 O mors denique, mors amica, dixit ,
 Vitae stamina rumpe tam molestae :
 Hoc est, quod manet, unicum levamen.
 Mors vocata venit, rotatque falcem :
 Anus territa falce quid minaris ?

Non est nunc mihi commodum parere ,
 Te, adiutes grave pondus hoc, rogavi.
Absentem facile est vocare mortem ,
Praesens abstineat, rogamus omnes.

87.

Corvus, et vulpes.

Ramo corvulus insidebat alto ,
 Ore lactea forma prominebat.
 Hac frande abripuit dolosa vulpes.
 Corve, scitulus es, venustulusque ;
 Est oris tibi pulchrior figura.
 Te magni faciunt aves, coluntque :
 Augēt tam nigra penna dignitatem.
 Si voce, ut reliquis, praeis, volucrum
 Solus imperium potes tenere.
 Sic vulpes cata: corvulo probante
 Vocem, decidit ore, quam voravit
 Praedam subdola sic locuta tandem :
 Placet vox tua, cacterisque digna est ;
 At me formula decidens beavit.
Qui blandas amat, excipitque voces ,
Damno non sine luditur, maloque.

HENDEGASYLLABORUM

LIBER VI.

I.

Ad Lectorem.

Nugas, quas ego protuli, leguntque
 Non pauci sine taedio; inficetus
 Audet tingere felle litterator.
 Nil libentius audio: placere
 Nasutis volo, nolo polyposis.

2.

Iamuario Paschae Nolanorum Antistiti.

Pascha, qui studio peculiari
 Quas Lopezius attulit Cicalam (a),

(a) Seminarium Nolanum, quod ad montis Cicalae radices
 antistes Troianus Caracciolus summa gloria extruxit, dedica-
 *

Ut firmæ maneant facis, Camoenas ;
 Incoeptum grave pergis, efficisque.
 Erit dum sacra cura litterarum ,
 Quis par nobile praesulum silebit ?
 Hos nunc, qui sapiunt, favente plausu ,
 Hos tardi referent sonos nepotes:
 Nolani decus inclytum Lycei ,
 Quas Lopezius advenas recepit ,
 Pasca reddidit incolas sorores.

vitque XIII. Kal. Oct. an. MDCCLIV , augere deinde , ac nobilitare visi sunt aeterna memoria digni praesules Philippus Lopezius, et Ianuarius Paschà. Ille, additis Numismaticae, Poësis, utriusque Iuris, ac Physicae cathedris, nulli pepercit sumtui, ut elegantiores machinae Londini elaboratae, et professores selectissimi conquirerentur. Hic ingenuarum artium, scientiarumque studium partim instituit, ut Geographiae, Musices, linguae graecae, hebraicae, gallicaeque, partim extendit, perfecitque, ut Calligraphiae, Physicae, quae novis machinis ditata est, et Mathesis, quae non elementaris modo, sed sublimior traditur. Ut vero adolescentium animi stimulis incitentur, instituit singulis sex mensibus litteraria certamina, et quotannis publicas academias, professoribus undique clarioribus, summisque viris vel principibus arcessitis. Utinam laudabilia exempla alii imitentur !

Filia miraculorum.

En, Timothee, post graves procellas
 Dies candidior, venustiorque !
 En quos denique fortitudo vera ,
 Vera quos pietas parit triumphos !
 Dum caccas iacit hinc, et hinc sagittas ,
 Quae dicto citius ferit, necatque ,
 Et ridet medicos iniqua labes ;
 Qui me, ceu Tityum, momordit ales ,
 Carpebat iecur acriore morsu.
 Tu me, tu poteras levare solus ,
 Qui, Machaonis eruditus artes ,
 Manu, et consilio peritiores
 Adhuc vincere iunior minaris ;
 At vi cogeris, improbaque fraude
 Matrem linquere, meque, coniugemque ,
 Et occurrere certa iactitanti
 Labi spicula Capuae. (a) Frementes

(a) Timotheus Manlius, affinis Adelaidae maritus, iuvenis singulari doctrina, et virtute praeditus, utriusque medicinae peritissimus, cum vidit me ferocissimo, tenacissimoque morbo iactatum diurna, nocturnaue ope sedula, ac fideli indigere; ut mihi adesset, chirurgi militaris munere detrectato, domum meam commigravit cum coniuge, soceraque Mariantonia Catalania faemina virtute omnigena, dexteritate praesertim, et humanitate in aegros incomparabili. Dum provisum mihi pulchre videbatur, Timotheus fraudibus, dolisque iniquissimis circumventus Capuam petere per vim, ac metum cogitur, et, licet aeger, nosocomio χαλῆρα laborantium destinatur, Di meliora piis !

Boni funera nostra iam videbant.
 Mancnt numina sola, quae rogentur ,
 Manet, quae erigat, una fortitudo.
 Forti pectore vota nuncupamus ,
 Forti pectore spernimus pericla.
 Vota sunt rata fortium piorum :
 Fances me eiiciunt voracis orci ,
 Lares tu incolumis statim revisis ,
 Partum, quae tua abegerat bis uxor ,
 In discriminibus laboriosis
 Maturat tibi, parturitque sospes
 Natam blandidulam, venustulamque,
 Quam scito nitet Angelina vultu !
 Sunt stellis oculi nitentiores,
 Qua vix edita gratia iocatur !
 Plus Hybla sapit, atticoque flore.
 Quem videt, didicit referre risum :
 Sentit laetitiamque, gaudiumque.
 Quas audit, studet explicare voces :
 Et lingua studet, et studet labellis.
 O puellula flos puellularum !
 Dignum, quod pia fortitudo ferret ,
 Te miracula praemium dedere :
 Es iam delictum, leporque vitae ;
 Eris praesidium cadentis aevi.

4.

Spinelli villa (a).

Hortos qui Hesperidum, qui amoena Tempe
 Ais delicias venustiores,
 Spinelli semel intrare villam:
 Vatum somnia, fabulasque dices.
 Laeta in planitie superba ridet
 Naturae ingenuae simul, simulque
 Artis dotibus elegantioris.
 Illic sorsum modico tumore surgit,
 Descensu hic facili cadit deorsum:
 Nunc Phoebi radios bibit nitentes,
 Densis nunc tegit arborum capillis:
 Scatet flexibus hinc, et hinc retortis,
 Qui fallunt oculos, brevissimique
 Extendunt spatii ambulationem.
 Est lacus vitreus, rudisque crypta,
 Et formae veteris novum sacellum,
 Sunt sedilia crebra, porticusque,
 Quae fallunt animos, iterque longum
 Frequens sessio contrahit, levatque,
 Quod si muneribus magis moveris,

(a) Scripsi mense Julio an. 1836 Adii villam Commendatoris Antonii Spinelli e Principibus Scalae, ibique, eleganti hospitalitate exceptus, cum eo, fratribusque amicissimis Ferdinando, Iosepho, et Vincentio, et praestantissimo sacro oratore Iosepho Borghio, aliisque paucis selectioribus amicis hilarem diem sumsi.

Quibus tempora blandiuntur anni ,
 Vertumni, ac Zephyri iocatur uxor ,
 Ceres luxuriatur, Euiusque.
 Quod si vis oculi notare iactu
 Quae terra, ac mare pulchriora praebent ,
 Villae culmina delicatiora
 Puris leniter admoventur astris :
 Hic coelo frueris serenior ,
 Hinc regnum potes aestimare totum.
 Quid quod tot bona, tanta, tam venusta
 Ipse auget dominus ? Legit, vocatque
 Amicos fidei probatioris ,
 Comique hic beat hospitalitate :
 Credas Alcinoi manere sedes.
 Qui, fractus studiis, laboribusque ,
 Vis occurrere viribus subactis ,
 Spinelli pete, nec morare, villam.
 Expertus scio plus valere solam,
 Quam sex Hyppocrates, decem Galeni.

5.

Angelo Custodi
Hymnus.

Salve, qui mihi coelitus peregrinis
 Custos additus es, comesque fidus ,
 Amicus facilis, potens patronus :
 Salve, et me memorem tui favoris
 Testari sine singulis diebus :
 Hanc unam quoque gratiam referre.

Omnes te sine me premunt labores ,
 Nulla, te duce, damna pertimesco.
 Est vis: te sine quisque me repellit.
 Non est: te duce, sperno fortiores.
 Salve qui mihi coelitus perennis
 Custos additus es, comesque fidus ,
 Amicus facilis, potens patronus.

Si ad bonum revocor libens, trahorque ,
 Tu ad bonum revocas libens, trahisque :
 Si malum fugio velut venenum ,
 Tu a malo retrahis velut dracone.
 Salve, et me memorem tui favoris
 Testari sine singulis diebus :
 Hanc unam queo gratiam referre.

Tu praebeas mihi lumen in tenebris ,
 Tu firmas fragilem, facisque fortem.
 Tu me faucibus eripis ab orci ,
 Tu me dirigis in viam salutis.
 Salve qui mihi coelitus perennis
 Custos additus es, comesque fidus ,
 Amicus facilis, potens patronus.

At quis hunc ego repperi favorem ?
 Vile opus fragilis, putrisque terrae :
 Quis tu, qui mihi tam faves benignus ?
 Aulae nobilis Aliger supornae.
 Salve, et me memorem tui favoris
 Testari sine singulis diebus :
 Hanc unam queo gratiam referre.

Fallat ne via sentibus molesta
 Cœlo decidit Angelus, viaeque
 Omnes disiicit hinc, et hinc salebras !
 Nunquam tot bene facta praeteribunt.
 Salve, qui mihi coelitus perennis
 Custos additus es, comesque fidus,
 Amicus facilis, potens patronus :
 Salve, et me memorem tui favoris
 Testari sine singulis diebus :
 Hanc unam quæo gratiam referre.

6.

*Christi resurrectionis
 Hymnus.*

Huc cultu nitidi, comasque pexi
 Adeste, hendecasyllabi, quot estis :
 Huc iocis genus omne, lusibusque
 Parto plaudite maximo triumpho.
 Sua qui nece Christus expiavit,
 Quod Eva in scelus impulit maritum,
 Rapto fulmine dexteræ rubenti
 Irati merito patris revixit.
 Huc cultu nitidi, comasque pexi
 Adeste hendecasyllabi, quot estis.
 Mors victrix sine lege iactitabat
 Diras perniciēs, graves ruinas :
 Mortis dissecuit furentis ungues,
 Vitæ semina pulchriora iecit.

Huc iocis genus omne, lusibusque
Parto plaudite maximo triumpho.

Patebant stygii lacus, stygisque
Regnator sua iura proferebat :
Obtrusis foribus voracis orei ,
Fregit cornua perfido tyranno..
Huc cultu nitidi, comasque pexi.
Adeste, hendecasyllabi, quot estis.

Coelestes aditum domus negabant
Adae extorribus, improbisque nalis :
Seris oppositis statim refractis,
Iussit sidereas patere portas.
Huc iocis genus omne, lusibusque
Parto plaudite maximo triumpho.

Placato patre, tartaro subacto ,
In sedem exulibus suam vocatis ,
Christus denique mortuus revixit !
Quis par aut fuit, aut erit triumphus ?
Huc cultu nitidi, comasque pexi :
Adeste, hendecasyllabi, quot estis :
Huc iocis genus omne, lusibusque
Parto plaudite maximo triumpho.

*Christi ascensioni
Hymnus.*

Quid coelum adspicitis velut stupentes ?

Praedictus domini fuit triumphus.

Quid vos solliciti timoris angit ?

Rerum splendidior paratur ordo.

Qui dixit moriar, dein resurgam ,

Ad patrem simul addidit redibo :

Perit, post triduum statim revixit :

Ad patrem reditus manebat unus.

Quid coelum adspicitis velut stupentes ?

Praedictus domini fuit triumphus.

Vobis non abiit velut relictis ,

Vestras cum patre res agit patronus ,

Et, si membra caput suum sequuntur ,

Secum sidereas adistis aedes.

Quid vos solliciti timoris angit ?

Rerum splendidior paratur ordo.

Nube interposita nihil videtis ,

Ascendit, patris assidetque dextrae ;

At quo tempore sanxit, abdiditque,

Quo pacto hinc abiit, redibit idem.

Quid coelum adspicitis velut stupentes ?

Praedictus domini fuit triumphus.

Quae vobis dominus suprema dixit

In mentem redeant. Quid hic manetis ?

Quid moramini ! In urbe congregati .

Ad novos animum parate casus .

Quid vos solliciti timeris angit ?

Rerum splendidior paratur ordo .

Aqua discipulos suos Ioannes ,

Dei spiritus igne vos lavabit .

Tanto sub duce gesta , gloriasque

Per totum domini feretis orbem .

Quid coelum adspicitis velut stupentes ?

Praedictus domini fuit triumphus .

Quid vos solliciti timoris angit ?

Rerum splendidior paratur ordo .

8.

Leibnitius.

Leibnitius occidit, fuitque

Sui denique nominis nec heres (a).

Iter funebre, funerisque sacra .

Cura disposuit peculiari

Amicus fidei vetustioris (b).

Hic, ut clarior esset apparatus ,

Ad pompæ decus amicos vocavit ,

(a) Solus Leibnitii heres fuit sororis filius Parochus parocchie prope Lipsiam, cuius uxor, tot bona sibi relicta videus, præ gaudio subita morte correpta est.

(b) Doctus Eckardus, qui cum Leibnitio vixerat an. 19 fuitque post eum bibliothecarius, et Historiographus Hannoverensis.

Quibus faverat ille perlibenter (a).
 Quisque se obtulit, adfuitque nemo.
 Ingratos qui aïs aulicos, stupesque ,
 Crede quos lubet, at stupere noli :
 Non colunt meritum nihil-daturum (b).

9.

Optimā cogitatio.

Leibnitius ille, qui iuventam
 Unis triverat artibus Minervae ,
 Lustris denique quinque bis peractis ,
 Domum ducere coningem parabat.
 Lecta prae reliquis puella dixit.
Da tempus mihi pauca cogitandi.
Tolle quod lubet, ipse cogitabo ,
 Inquit protinus ille, nec deinceps
 Ulla est mentio facta nuptiarum.
 Nunquam tam bene forte cogitavit.

(a) Leibnitius apud Electorem Hannoverensem deinde Angliae regem plurimum valuerat, aulicisque non semel faverat.

(b) Cum post Leibnitium nemo suae gentis superesset, si aulici ei debita praestitissent, unum meritum, a quo nihil sperabant, coluissent.

Problema elegantius solutum.

Iter dum facit, Italisque in oris
 Percurrit tenui salum carina
 Leibnitius, ingredit procella :
 Coelum contrahitur, iacitque nimbos ,
 Fluctus undique saeviunt fœrentes.
 Triste dum videt imminere fatum ,
 Audit tristius apparare nautas.
Est haereticus hic, necetur, aiunt ,
Coeli continuo silebit ira.
 In discrimine tam periculoso
 En qua se catus expedit arte.
 Procumbit genibus, precesque fundit ,
 Quas longa digitis notat corona :
 Pius creditur, effugitque caedem (a).
 Quot problemata solvit ille ! nullum
 Solvit scitius, elegantiusque.

(a) Leibnitius Germanus Italicorum linguam callebat, nautarumque consilium deprehendit; disiecitque. Id vero accidit cum Venetiis profectus Mensulam in Ferrarensi præterit.

11.

Pax perpetua.

Pacem perpetuam rogatus olim
 Pictor pingere, pinxerat sepulchrum.
 Improbantibus his, et his tabellam,
 Est, inquit sophus, admodum diserta.
 Si vita est hominis perenne bellum,
 Sunt in perpetua sepulchra pace.

12.

Fatorum invidia.

Qui Cassinius, ante quod latebat
 In coelis, homini patere iussit,
 Captus lumine vixit in senecta,
 Ut Thiresia, qui edidisse fertur.
 Quae mysteria viderat Deorum.
 Vixit sic bonus ille Galileus,
 Lentescens qui prior usus est, Iovique
 Lunarum prior addidit coronam.
 Quam sunt invida fata! quam nefanda
 In ausus statuunt venustiores!

13.

Qui nihil debet, non est ingratus.

Inspexi in studiis venusta pubes
 Quid profecerat. Adfuere bini
 Olim discipuli mei trecentis
 Distincti titulis, honoribusque.
 Alter me coluit parentis instar,
 Alter ne retulit quidem salutem.
 Vidit, qui mihi proximus sedebat,
 Et, cum bile iecur tumeret, inquit,
 En ingratus homo! Esse non videtur,
 Dixi protinus, addidique caussam.
 A me nil didicit, nihilque debet.
 Risit vir bonus, annuitque risu (a).

14.

Cocles invenustus.

Quem *magrae* studet occupare pontem
 Victor Austriacus, iubetque scindi
 Hispanae manus imperator; unus
 Sebeti catus, impigerque natus

(a) Cum lustra novem in Seminario Diocesano, ac Nolano, in Lyceo Archiepiscopali, ac Salvatoris, domique docuerim, ex innumeris pene discipulis expertus ubique sum amicos, gratosque, qui me duce profecerunt, alienos, atque immemores, qui a me nihil didicere.

Audet scindere , pendulasque inermis
 Haeret qua ruit hostis , imminetque.
 Trans ripam cito proiicit securim ,
 Et tranat fluvium , suosque sospes
 Suorum petit , hostiumque plausu (a).
 Cocles sic sibi nomen arrogavit ,
 Quod nunquam stygiis premetor undis ;
 At nostri latoit , latetque nomen.
 Caussam dixeris esse viliores ,
 An qui lividus , invidusque nube
 Texit nobile , splendidumque nomen ? (b).

15.

Omnia amicorum communia.

Παντα κοινὰ φίλων (c) crepas libenter ,
 Si quid est mihi , quod placet , velisque.
 Hae me non semel impulere voces ,
 Ut communia redderem duobus ,
 Erant quae mihi destinata soli.
 Fuit res tibi nec satis venusta ,
 Nec magni pretii : placere dixi :
 Dicturum cito tolle te putabam
 Παντα κοινὰ φίλων : sed et tacere ,
 Et te ad res alias venire vidi.

(a) Id accidit an. 1746. cum Caroli III manus in Liguria sub Hispanica signa bellum gereret.

(b) Hispani fortasse invidi tanti facinoris auctorem praeterire.

(c) Proverbium , quod valet *Omnia communia amicorum.*

Sensi denique : *παντα κοινὰ* dicis ,
 Cum , quae non tua sunt , placent , velisque :
 In quae sunt tua *παντα κοινὰ* non vis.
 Quam stulte sapis , impudens Luperce !
Παντα κοινὰ φιλᾶν placet , probasque :
 Iσα cur tibi displicet *μεριξέ* ? (a)

16.

Medici.

Aegrotat Simulus , simulque bini
 Vocantur medici Gravis , Levisque.
 Hic morbus levis est , ait , levique
 Cadet , me duce , potione victus.
 Ille inquit , gravis est , gravique cura
 Spero denique posse mitigari.
 Gravis creditur , improbisque centum
 Confectus Simulus perit medelis.
 Dum , cadavere frigido iacente ,
 Impletur domus hinc , et hinc querelis ;
 Exultat Gravis , et Levis triumphat.
 Morbus tam levis , inquiebat alter ,
 Levi erat cito potione victus.
 Morbus tam gravis , alter inquiebat ,
 Vinci non poterat , statimque sensi.
 Hinc , centum velut urbibus subactis ,

(a) Proverbium ductum a fratribus bona dividendibus , qui ,
 vel minima dividi postulantes , aiunt *ισα μεριξέ* h. e. aequa parte
 divide. Dicit solet ab aliis *ισα μεριξέ* h. e. sicos divide.

Discedunt tumidi Levis , Gravisque.
Quam citos medici canunt triumphos !

17.

Lites.

Debebat Sica mille Phormioni ,
Negat reddere centies rogatus ,
In ius denique raptus experitur
Fori triplicis undecumque tricas.
Annos lis caluit decem perennes.
Quis , tandem fuit exitus ? requiris :
Quater millibus hinc , et hinc solutis
Scribis , iudicibus , dicis , patronis ,
Mille quae Sica debuit , rependit.
Nempe qui dare mille non volebat ,
Ter dedit Sica. Phormio negavit
Mille perdere , perdiditque duplum.
Quid quod solliciti fuere curis
Confecti gravibus decem per annos ?
I nunc , qui sapis , experire lites.

18.

Leguleius.

Pactus millia bina , Leguleius
Causam suscipit improbi Libonis ;
At , cum dicere debuit paratus ,

Lethæas veluti bibisset undas ,
 Obliviscitur omnium , siletque.
 Risa solvitur hinc , et hinc corona.
 Cum caussam Libo proditam doletet ,
 Et nollet dare bina ; postulavit
 Trina caussidicus nihil locutus :
 Si pro te erubui , meo pudori
 Sunt et millia danda , clamitabat.
 Hinc contentio mira suscitatur.
 Quid tandem acciderit , rogare noli :
 Est sub iudice lis adhuc , caletque.

19.

Patronus.

Mille qui Sica debuit Menandro ,
 Nihil reddere posse comprobavit :
 Nil erat misero super , nec hilum ,
 Nec cimex , nec araneus , nec arca.
 In ius ut raperet Sicam Menander
 Vafer caussidicus monet , sed ille
 Sensit insidias statim , Sicaeque
 Quae chyrographa manserant , remisit ,
 Sicae non puto mille sic dedisse (a) ,
 Reor caussidico abstulisse mille (b) ;

(a) Non dedit mille Sicae , qui non erat solvendo.

(b) Abstulit caussidico mille , qui , in ius Sicam rapiens ;
 mille sibi comparasset.

Verna liberalis.

Vicini fuit oppidi Dynastes :
 Pagi munera conferebat unus.
 Illi dum studet hic , et hic placere ;
 Studet Santilius , velutque verna .
 Nutus excipit , efficitque heriles.
 Nemo Santilio magis probatur :
 Dynastae latus est domi , forisque.
 At , dum rem facit hic , et hic ; inanis
 Semper Santilii manet crumena.
 Saepe instat , queritur , doletque frustra :
 Spes lactat mera , verba blandiuntur.
 Cum plures nihil abstulisset annos ;
 Meus me gladius necavit , inquit :
 Res est commoda verna liberalis (a).

(a) Nullum mihi munus contulit , ne commoda vernae liberalis sibi deessent. Est autem verna liberalis , qui liberaliter servit

*Feci e servo , ut esses libertus mihi ,
 Propterea quod serviebas liberaliter.*

Terent. *Andr.* act. I. s. 3.

21.

Bonus imperator.

Efferrī videt Imperator olim
 Vile pauperis infimi cadaver.
 Cur nullus, rogat, apparatus esset,
 Cognatus, comes. Omnibus carere
 Ut audit, patre non carebit, inquit,
 Et funus sequitur, precesque fundit.
 Nil dictum fuit ante, nilque factum,
 Quod putes magis imperante dignum.

22.

Victoria victa.

Cum Demetrius (a) occupasset urbem,
 Qua capta, bona prima quae putantur,
 Uxorem, patriamque, liberosque
 Stilpon perdiderat, sopham rogavit
 Quid hostis rapuisset. Ille, *meum*
Sunt mea omnia. nil moratus inquit,
 Abitque in magis hospitale littus.
 En victoria victa! Nil tyrannus
 In fortem valet: improbos furores
 Vinci nescia fortitudo vincit.

(a) Poliercetes. Sen. *Epist. ad Lucil.* 11. Plutar. *Vita Demetrii.*

Lepida probatio.

Dum se nititur approbare fortem ,
 En , inquit Ramiresius , puellam
 Uxorem mihi fata sustulerunt ,
 Et tantam fero fortiter ruinam .
 O vere lepidam probationem !
 Fert a coniuge fortiter relictam
 Esse ter sibi millies , quaterque .

Corvi hiantes sunt fallendi.

Cognati mihi caelibis fuerunt
 Vitae supplicium , lues , venenum .
 Erant quae mihi parta , vel relictam ,
 Deberi sibi iure cogitantes
 Fatum quisque meum , pudet referre ,
 Sua sedulos arte provocavit .
 Olim caelibe sic dolente , risit ,
 Atque inquit sophus : his opima corvis
 Sunt cadavera caelibum voranda ,
 Sic natura iubet . Sui vorarent
 Caelebs tempore non pigeret , inquit ,
 Me prosciudere maluere vivum .
 Corvos fallere praestat hos hiantes .

25.

Cavillatio.

Talentum Cynicus rogat tyrannum (a) :
 Hic plus , quam Cynicum decet , rogasti.
 Assem postulat : en minus petisti ,
 Quem regem deceat , tyrannus inquit (b).
 Sic nimis Cynicum vafer fefellit.
 Si argutus minus esse maluisset ,
 Quod regem decuit , dabat talentum ,
 Dabat , quod Cynicum decebat , assem.
 Cavillatio decipit disertos.

26.

Ira cohibenda.

Pyrrhus , qui fuit optimus magister ,
 Quos certamine gymnico docebat ,
 Ut cauti fugerent , monebat , iram :
 Turbat nil magis , inquiebat , artem ;
 Ut statim noceat , cavare nescit (a).
 Effatum grave gymnici magistri
 In certaminibus valet quibusque ,
 In vitae valet omnibus periclis :

(a) Autigonum.

(b) Sen. *De Benef lib.* 21. c. 17.(a) Sen. *De ira lib.* 2. c. 4.

Et ira , et ratio nihil cohaerent.
 Quid Pyrri monito magis salubre
 Doceret Plato , porticusque tota ?

27.

Vita , et mors.

Raptus faucibus irruentis orci
 Quid sit vivere , quid perire sensi.
 Quantum decipimurque , fallimurque !
 Non est vivere maximum bonorum ,
 Mori perniciēs suprema non est.
 Mors , et vita bonis scatent , malisque ,
 Mors vitam sequitur , colorque vitae
 Tingit opposito colore mortem.
 Vitae commoda mors iniqua delet,
 Vitae incomoda mors amica tollit.

28.

Mali , et boni

Esse in deliciis malos , bonosque
 Vexari , minuique , conterique
 Sunt nostrae modo quae fuere patrum
 Nostrorum miserabiles querelae ,
 Et , porro nisi singulis diebus
 Crescens improbitas coerceatur ,
 Serorum fore iam piget nepotum.

Sunt mali numero magis potentes
 Armisque omni generis bonis , malisque ,
 In bonos veluti ruunt leones.
 Sunt boni numero minus frequentes ,
 Malis artibus abstinent , malosque
 Ut agni metuunt lupos rapaces.
 In certamine dispari , improboque ,
 Est victoria certa nequiorum :
 Hostem qui numero , eruditione ,
 Armisque imparibus petit minorem ;
 Iniquum , at facilem refert triumphum.

29.

Periculosum est bonis placere solis

Bonis vis , Licini , placere solis ,
 Laudo , sed cave. Mille lividorum
 Ut sunt tempora , te petent sagittae.
 Opem ferre malus potest , negatque ,
 Vellet ferre bonus , nequit , doletque.
 In discriminiibus periculosus
 Quid soli tibi traditus capesses ?
 Ni satis caveas , satis , satisque ,
 Eris ludibrio bonis , malisque.

30.

Vitae mala.

Quae vitae mala quemlibet fatigant
 Fastidit Leonicius , probatque
 Non esse his homini ferenda verbis :
 Natura est ita quisque comparatus ,
 Ut malum fugiat , bonum sequatur.
 Sophi me piget invenustioris.
 Stultum se probat , ut probet disertum.
 Natura est homo labilis , iacetque
 Illic fons , et caput omnium malorum ;
 At mala haec bona comparant trecenta.
 De vita fragili monent , brevique ,
 Mundi delicias iubent valere ,
 Qui terret , Lachesis metum trucidant ,
 Huius denique sordibus levatis ,
 Vitam sollicitant beatorem.
 Quae his malis bona dixeris priora ?

31.

Innocentiae matrifamilias praestantissimae.

Innocentia , quae tuam fueri
 Nosti nomine , moribusque vitam ,
 Nihil quae tibi contingere dotes ,
 Nihil gaudia quae fuere miror.

Ortus nobilis , elegans figura ,
 Rerum copia , liberale pectus ,
 Et vir qui titulis , avisque clarus
 Cessit munera clarior trecenta ,
 Sunt communia pluribus , tuumque
 Decus non faciunt peculiare.
 Quae tota est tua , nexucre nati
 Dignam tres tibi bis quater coronam ,
 Totam te sibi quisque vult , habetque.
 Pari omnes studio foves , parique
 Omnes imbuis institutione.
 Dum vires animique , corporisque
 Rite niteris explicare , morum
 Quae sunt dogmata nulla negliguntur.
 Hinc succrescere laeta liberorum
 Videtur seges , et simul videtur
 Spes succrescere patriae , domusque ,
 Haec est gloria pulchrior parentum !

32.

Fatis parendum.

Fato quisque suo licet feratur ,
 Fatum quemque suum fugit , latetque.
 Sortem sollicitus tuam requiris ,
 Providere tibi putas venuste ,
 Quanta insania ! nil agis , lupumque
 Frustra niteris auribus tenere.
 Amor torruerat iccur Ioannae ,

Hymen vincula struxerat , facesque ,
 Auspex jam prope , pronubusque stabant ;
 Quis connubia facta non putasset ?
 At mutatio fit statim , statimque
 Accensis facibus novis , novisque
 Innexis laqueis beatiore ,
 Speratoque minus Ioanna nubit ,
 Scripsit fata Deus , semelque scripsit ,
 Quae regant homines , regantque semper :
 Indulgent tibi fata quod parasti ,
 Remi , et vela tuam cident carinam :
 Fati pagina , quod paras , negavit ,
 Fati denique iussa praevalerunt .

33.

Augustus , et Germanicus.

Ut desiderium sui maneret ,
 Succedente sibi soelestiore (a) ;
 Maxillis Tiberi subesse lentis
 Augustus moriens sinit Quirites (b),
 Ne civilia bella suscitentur ,
 Quod Germanicus obtinet , recusat

(a) *Ut tali successore desiderabilior ipse quandoque fieret.*
 Svet. vit. Tib.

(b) *Miserum populum Romanum , qui sub tam lentis maxillis erit.* Svet. *ibid.*

Oblatum imperium , novumque praebet
 Exemplum fidei vetustioris.
 Tantum flagitium , fidemque tantam
 Ne , quis manserit exitus , requiras.
 Deorum in numerum refertur ille ,
 Hunc Piso tacito necat veneno.
 Hanc saltem historici severiores
 Debebant , puto , paginam tacere :
 Haec plus . quam satis est , monet legentes.

34.

Galba , et Nero.

Dum diro imperio flagellat orbem
 Nero pessimus omnium tyrannus ,
 Miles deficit hic , et hic , suumque
 Galbam denique Principem salutat.
 Oblato imperio abstinere Galba
 Secum non semel ipse cogitavit ;
 At Germanicus , improbusque Piso
 Praesentes sibi forte terruerunt.
 Iacta est alea , dixit : imperandum
 Vel nunc est mihi , vel parata nex est :
 Dixit , et pede concitatore
 Romam protinus impiger cucurrit.
 Mens est libera , quis neget ? sed ipsa
 Saepe , ut eligat e duobus unum ,
 Quod neutrum velit , hinc , et hinc movetur ,

Parque est alterutrum tamen sequatur.
 Illic vim non patitur suam voluntas? (a)

35.

Caligula.

Qui Gains rationibus libenter.
 Purgandis aderat (b), mori volebat
 Sentirent miseri, ictibusque crebris
 Minutisque, monebat, uterentur
 Devoti furiis suis ministri (c).
 Gregem qui populos, et imperantes
 Pastores gregis inquiebat esse (d):
 Unum qui populo caput dedisset,
 Ut uno simul amputaret ictu (e)
 His uti violentiis solebat,
 His contentibus, impudentiisque.
 Quid, si Chaerea longius dedisset
 Grassandi spatium, atque saeviendi?

(a) Non patitur sane. Cum unum e duobus⁹, non e pluribus eligendum sit, minus libera est, sed libera esse non desinit.

(b) Numerum puniendorum e custodia subsiciens *rationem se purgare* dicitabat Suet. *Calig.*

(c) Crebris, et minutis ictibus carnifices uterentur, monebat perpetuo, notoque praecepto. *Ita feri, ut se mori sentiant. ibid.*

(d) Greges populos, et pastores imperantes dicebat; at pastor, et grex sunt diversae speciei, populi, et imperantes eiusdem.

(e) Infensae turbae faventi adversus studium suum exclamavit. *Utinam populus Romanus unam cervicem haberet.* Suet. *ibid.*

36.

Aulicus.

Datis pluribus aulico, Phidippus
 Ab illo sibi nil datum dolebat.
 Mentiris, vafer inquit: ut solemus,
 Dedi plurima verba, saepiusque.
 Dum cantus male iudicatur alter (a),
 Mendax dicitur alter, impudensque (b);
 Verba hic non reor aulicum dedisse (c).

37.

Temporum scenae.

Potens muneribusque, copiusque,
 Sed stultissimus, improbissimusque
 Quantivis pretii virum iacere
 Videns sentibus obrutum, situque,
 En, inquit, sapiens, parum, nihilque
 Qui sapit sibi! cur latet, latensque
 Tristi carpitur esuritione?
 Sensit vir bonus, et manebat, inquit,
 Vel hoc denique: stultus, impudensque

(a) Qui aulico fidit.

(b) Qui sefellisse fatetur.

(c) Qui, aulicorum more verba dedisse fassus, verum dixit.

Non putat satis improbas per artes
 Bonis surpere quicquid est bonorum,
 Vel illudere, quis putaret? audet!
 Has dant tempora nequiora scenas!

38.

Deliria.

Mortem, qui sapit, impiger lacessat,
 Clamabat sophus (a), idque tam diserte
 Suadebat populis, viri ut, senesque
 Laeti se in mare iecerint frequentes.
 Mentitur nisi fama, quae, pererrans
 Loca, ac tempora, crescit ambulando,
 Nil absurdius accidi se dices.
 Sophus non perit, et iubet perire!
 Salvo discipulus perit magistro!
 Si deliria non putabis isthac,
 Quae deliria vera cogitabis?

39.

Reus confessus.

Fidem fallere crimen esse dicit,
 Et fidem Sica fallit impudenter.
 Confessus reus abdicat patronum.

(a) Aegestus.

40.

Mentiar impius.

Vis dici pius , impudens Luperce.
 Non es : in quatuor , tribusque verbis
 Sex mendacia congeris , vel octo.
 Est simplex pietas , velut columba.

41.

Vera bonitas est benigna.

Quisquis deficit , est reus , tuoque
 Centum iudicio cruces meretur.
 Deberi tibi dic , Luperce , mille :
 Non studes bonus esse , sed videri :
 Trux ficta est pietas , benigna vera.

42.

Plura tenemur discere , quam loqui.

Cur audire studes , studes videre ,
 Vix autem loqueris ? rogabat olim
 Quidam pilosophum silentiosum.
 Naturam sophus inquit id monere :
 Illa aures , oculosque duplicavit ,
 Os unum dedit , unicamque linguam.
 Plura discere nos sophus teneri ,
 Pauca dicere per iocum probavit.
 Cur probatio non probet iocosa ?

*

Mors securior.

Iussu dum Seneca interit Neronis ,
 Et , lugentibus hinc , et hinc amicis ,
 Partiri prohibetur has , et illas ,
 Quas disponere copias parabat ;
 Mei , quis prohibet ? meaeque vitae
 Vobis , dixit , imaginem relinquo ,
 Cuius qui memor est , venustiore
 Is famam feret artium bonarum (a),
 Nil sui Senecam , suaeque vitae ,
 Cum decedere debuit , pigebat !
 Quis securior interire vellet ?

Eraenum sceleri.

De fato sibi proximo querentes
 Amicos Seneca ut videt , quid , inquit ,
 Quid vos sic quatit , elicitque questus
 Indignos animi severioris ?
 Quem diri improbitas fugit Neronis !
 Frater occidit , occiditque mater :

(a) Tacit. *Annal* lib. XV.

Praeceptor quoque debuit necari (a).
 Novit ingenium sophus tyranni :
 Ne tandem sibi quidlibet liceret,
 Hoc fraenum sceleri manebat unum.

45.

Ingenium, et morbi.

Quod caussam Seneca egit in senatu
 Summis plausibus, Imperator ille,
 Solus credidit esse qui disertus (b),
 Felici ingenio necem parabat.
 Frustra niteris, inquit obsoletum,
 Ferro tollere, tabe qui laborat :
 Consumtus macie statim peribit.
 Credit invidus, abstinetque caede (c).
 I fide ingenio, verere morbos !
 En vis ingenii parat ruinam !
 En morbus gravior parit salutem!

46.

Consilium prudens.

Natorum pater Æschines duorum,
 Cum nosse ingenium utriusque vellet,

(a) Tacit *Annal. lib. XV.*

(b) Caligula..

(c) Dio Cassius *lib. IV. 19.*

Non semel Babylonicos, semelque
 Tentavit numeros, fuitque semper
 Idem calculus: *alter a rapinis,*
Nomen a necibus parabit alter.
 Senex horruit, alterumque natum
 Addixit studiis Triboniani,
 Caecis artibus alterum Galeni.
 Saltem sic, ait, alteri licebit
 Impune eripere, alteri necare.
 Fulsit fur titulis, honoribusque,
 Caesar undique copias coegit.
 Diras quam bene siderum figuras
 Prudens consilium fefellit omnes!

47.

Famulus procax.

Dum lippit famulus meus, iubetur
 Largis haustibus abstinere vini.
 Meo cum tamen aere victitaret,
 Pro vino pretium petit diurnum.
 Reieci hanc miseram procacitatem:
 Succenset vafer, et, meae crumenae
 Ne quid, vel sibi parceret cavendo;
 Exiccat calices capaciores.
 En lippit magis in dies, magisque.
 De se illum male qui putant mereri,
 Quam stulte sapiunt! Semel negatum

Ob vini pretium sibi paravit
 Pro potu pretium, ciboque certum :
 Donantur stipe certiore caeci.

48.

Homo ad ultionem rapitur.

Puer, qui cadit, eiulatque; ridet,
 Si terram baculo, manuve pulses:
 Quod pontem mare fregerat, catenis
 Lactus dicitur obruisse Xerses.
 Vulgo quod solet excitare risum,
 Turbat philosophum severiorem.
 Ergo sic homo gaudet ultione,
 Ut vel nesciat abstinere vana!
 I, nega huic miserum subesse monstro!

49.

*Hieronymo e marchionis de Andrea Archiepiscopo
 Melitensi Nuntio Apostolico apud Helvetios pro-
 ficiscenti.*

En, Hieronyme, res geris, vicesque
 Romani Domini, petisque centum
 Plagas Helvetias rudes salebris.
 Quod saxis iter horret, expedire
 Tu scies tibi fortis: auspicatum
 Inceptum bene saxa non morantur.

Quanta olim memini sagacitate
 Omnes, me duce, conditos recessus
 Lustrasti sophiae, matheseosque.
 Discendi studium, labor perennis,
 Velox ingenium, salubre corpus,
 Mens non anxia, sed soluta curis
 Volatu in celeri dedere pennas.
 Dux ille in reliquis fuit tuorum,
 Ostro qui decus addidit, tuaeque
 Matris exhilarat lares Rivera.
 Hic, quem tot catus aemularis annos,
 Omnem calluit explicare nodum:
 Hoc sub auspice rebus in gerendis
 Tricarum expedit morositatem.
 Qui vestigia callidi magistri
 In cursu sequitur laborioso,
 Metam non sine laudibus salutat.

50.

Se ipse denique iugulat scelestus.

E nepotibus indigentiozem
 Ditavit Sica, conditisque scripsit
 Heredem in tabulis nihil putantem.
 Expectare bonum piget nepotem,
 Donec stamina rumperent sorores
 Iam fracti senis; obrutique morbis.
 Vexat litibus, impeditque, fundi
 Quo reddant minus, ut stipem rogaret,
 Aut occurreret esuritioni.

Hic adit miserum : videt iacentem ,
 Facti poenitet , in suam precatur
 Domum transeat , esse se , suosque
 Eius nutibus omnibus paratos.
 Quid aeger faceret senex , inopsque ?
 Tam bonae caput (hoc manebat unum)
 Committit fidei ; sed ante mutat ,
 Et signat tabulas. *Adhuc scelestum*
Leges plectere nesciere , dixit ,
'Plectendus mihi' , praeteritque prorsus.
 Rem factam putat improbus , senemque
 Quam cito ad stygias agit paludes.
 Mutatas tabulas statim resignat ,
 Afflatusque velut stupet , fremitque.
 Auctor mox necis improbae probatur ,
 Et pendet cruce pessimus malorum.
 Quot hac historia monemur una !
 Perdit se , bene qui facit scelesto ,
 Serpentem qui alit , altor est veneni ,
 Saepe rem facit improbus , nitetque ,
 At se serius , ocyusve truncat.

51.

Poesis.

Essent quae sua sensa de poesi ;
 Vir magni ingenii rogatus inquit :
 Fucata ut mulier procul videnda est.
 Qui spectat propius , statim gravatur :
 Offendit levitas peruncta fucis.

Scientia hominis.

Flagravi studio miser sciendi,
 Noctesque incubui, diesque libris.
 Quae puer didici fuere verba,
 Scire res juvenis graves putavi,
 Quas vir somnia comperi, senexque.
 Ergo nil pueri, viri, senesque,
 Sciunt somnia vana iuniores.
 Ait qui scio scire nil Pelasgus,
 Scire quantum homini licet, sciebat.

Pulchrior triumphus.

Iam ter Cynthia, ter suum, quaterque,
 Ac ter, et quater explicarat orbem,
 Nec me carpere desinebat ales,
 Carpsit qui Tityi iecur remordens:
 Mucro, ac sanguine diffluente mictu,
 Chirurghi, ac medici meos trecentis
 Augebant cruciatibus labores.
 Hinc procul, procul hinc, valet, abite,
 Ministri Lachesis: satis fefellit
 Ars me ludicra, fabulosa, mendax.
 Dixi, et quae in tabulis catus diurnis

De morbi vicibus mei notaram ,
 Solus inspicio , recenseoque.
 Patet fons cito , pharmacumque pestis.
 Quos gignit stimulos , foveique bilis
 Est *magnesia* sola quae retundit.
 Hac , qui iam capiti imminebat hostis ,
 Peto protinus , urgeo , fugoque :
 Drachmae dimidium iacit sagittas
 Ictu fulmineo potentiores.
 Nosti qui Siculae dolum coronae ,
 Te excussit tua balneo voluptas ,
 Lecto me mea : luridas in orci
 Fauces incideram , meaque novi
 Arte evadere , regredique sospes.
 Qui vult , gestiat hostibus fugatis ,
 Victis regibus , urbibus subactis ,
 Re parta , titulisque , honoribusque.
 Si est salus caput omnium bonorum ,
 Est , qua diffluo dulcior voluptas ,
 Est , quo gaudeo , pulchrior triumphus (a).

54.

Anni sunt morbi.

Lustra bis mihi sena computanti
 En , Petruntius inquit , en momordit

(a) Sic scribebam mense Julio anni 1836- diurnis *magnesiae* haustibus sublevatus.

Qui te , ceu Tityum , peribit ales :
 Caeso hac denique dextera , valebis (a).
 Caedetur scio : te premente dixi:
 Certas tam bene , callideque tortas
 Quid morbi fugiet tuas sagittas ?
 Pandoraë ut patuit latenda pyxis ,
 Quae ab illa exiit cohors malorum ,
 Si Petrantius adfuisset unctus ,
 Uno protinus occidisset ictu ,
 At vultur licet improbus necetur ,
 Nemo me , puto , dixerit valere :
 Lustra bis mea sena quis necabit ?
 Quis hoc vulture carpitur , valetque ?

55.

Mira.

Esse qui blateras inane coelum ,
 Audi quae mihi mira contigerunt.
 Æstu percitus acrium dolorum
 Carpebam stygias iter per undas :
 Dum spes non manet ulla , vulturesquæ
 Hiantes oculis vorant cadaver (b) ,
 Defeci , et mihi visus est adesse
 Leniret Raphael rogatus aestum.

(a) Sic Cl. Franciscus Petrantius meam confidentiam erigebat , vulturem me remordentem ferro petiturus.

(b) Heredes hiantes.

Quantus oris erat decor . nitorque !
 Quam blandus lepor adlocutionis !
'PLUS DANT NUMINA SOLA, QUAM ROGANTUR (a)
Scriptisti : en , ait experire : poscis
Malorum requiem , dedere finem.
Exemplo esse proba domos supernas ,
Et solos dare coelites salutem.
 Ægri somnia ne fuisse dicas,
 In me cum redii , valere sensi (b).

56.

Tumuli titulus.

Ciampi non tūmet Angeli sepulcrum
 Inscriptis titulis , honoribusque.
 Totus qui sibi , litterisque vixit,
 Missis partibus , ambitusque tricis ,
 Fractum non tulit improbi laboris.
 Inscribi hoc sibi pulchrius putavit.

(a) Versus libri II. n. 2.

(b) Quae scripsi, accidere initio an. 1837, cum abscessus iam apertus vitam adgredi minaretur, et acerbissimis cruciatibus torquerer adhuc.

Vulpes sine cauda.

Vulpes in laqueos cadit latentes ,
 Secta vix licet hinc abire cauda.
 Ægre dedecus hoc tulit , diesque
 Totos in cavea latere cœpit.
 Audit denique convenire vulpes ,
 Ut negotia publicae salutis
 Communi referant , agantque voto.
 Conventum prior occupat , legitque
 Quo loco vitium suum lateret.
 Dicendi sibi cum datur potestas ,
 Caudas vulpibus omnibus secandas
 Proponit veluti periculosas ,
 Et parum specie , nihilque dignas :
 Caudis possumus hostibus teneri :
 Sæpe pulvere , sordibusque terræ
 Caudis , quas trahimus , coinquinamur.
 Dum res hæc nova suscitât tumultus ;
 Vulpes callidior satis diserta
 Cur orator , ait , lalet , suamque
 Ostendi negat , inspicique caudam ?
 Surgat in medium. Venit , statimque
 Detecto vitio tulit cachinnos.
Vulgo commoda publicae salutis
Quae sunt commoda nostra iactitamus.

58.

Simia , asinus , et talpa.

Naturam sibi non dedisse caudam
 Tristis simia forte dum dolebat ,
 Sibi cornua tristior negasse
 Questus est asinus. Videtis , inquit
 Talpa , nec satis est ? carere luce
 Esse re scio maximum malorum.
*Si magis miseros miser videbis ,
 Erit quod misera fruarere sorte.*

59.

Gallus , et umbra.

Gallus inspiciens suam cohortem
 A summa putei recenset ora.
 Se in fundo speculum videt per udum ,
 Et gallum putat alterum videre.
 Rivalem ratus adgredi minatur ,
 Et peti paribus minis videtur.
 Hic se denique continere nescit :
 Praeceptis in puteum ruit , suamque ,
 Non umbrae facit impotens ruinam.
*Umbrae corpora sunt , necisque causae ,
 Si fervens animi calescit aestus.*

Feles , et mus.

Penus macra cavum subit , penusque
 Feles undique vastat , et nitescit.
 Noctu territa vocibus , minisque
 Hinc evadere nititur¹, doletque
 Cavum iam , velut ante , non patere.
 Tibi, mus ait , additum repone ,
 Macra si repatas ; cavum subibis.
Ut bonis mala copulata vites ,
Disce vel sociis bonis carere.

Asinus , et rusticus.

In certamine victor undecumque
 Dum plausus equus excipit sonantes ,
 Asellus videt , invidet , paremque
 Affectat sibi comparare laudem.
 Quem cautum male rusticum vehebat.
 Excusso , fugit , occupatque campum.
 Hic saltus lepidos , et elegantes
 Reddit illepida æmulatione.
 Verum , dum sibi plaudit invenustus ,
 Adest rusticus , improbumque mille
 Cæsum verberibus domum reducit.
Equos nunc asini æmulantur omnes :
Desunt verbera mille rusticorum.

62.

Avicula , et rosa.

Est avis species decora centum ,
 Quos iris velut , induit colores :
 Ut paret sibi , liberisque nidum ,
 Flores inspicit , omnibusque præfert
 Tunc primum rosa quæ sinum recludit :
 Hic domum struit elegantiolem.
 Dum plaudit sibi , noverit quod una
 Frui delicias venustiores ;
 Languet vespere , deficitque sensim
 Mædæ quæ rosa pulchrior vigebat.
 Frondes denique concidunt , caditque
 Communi fragilis domus ruina.
*Magna qui sine viribus minantur ,
 In rosis statuunt domum caducis.*

63.

Leo, ursus et vulpes.

Brutorum Leo rex fuit secundus ;
 Censeri imperio volebat æque.
 Ursi simplicitas gravis , rudisque ,
 Et catæ species modesta vulpis
 Sic illi placuere , ut his ministris
 In re qualibet uteretur unis.

Olim sub vituli latens figura
 Regni singula sedulus rogavit.
 Quot immania , quod nefanda novit !
 Ministri tumidi , truces , rapaces
 Contemnunt , laniant , premunt , vorantque :
 Mutire haud licet : est querela crimen ,
 Et ius poscere crimen est , scelusque ,
 Detestabile nomen est Leonis ,
 Quo nil sanctius esse debuisset.
 Bile dum iecur ardet , en ministri
 Incessu graviore prodeuntes
 Commune obsequium undecumque captant
 Communi in fremitu. Tenere bilem
 Hic nescit Leo , protinusque , pelle
 Abiecta vituli , irruit , simulque
 Bina guttura nequiora frangit.
Sunt vulpes ubicumque , sunt et ursi :
Cur in guttura non ruunt Leones ?

A

NICOLAUS MOZZILLUS

SUA VISSIMO ANGELO CIAMPIO

PHALEUCIUM

*P*rostratum rabidi Leonis aestu
 Quum corpus sine viribus iaceret ,
 Ciampi , blandidule mihi misello
 Permulsisti antmam tuis phaleucis.
 Cunctorum immemor , et mei laboris ,
 Hausi illos , sitiens ut ore adusto
 Visam cervus aquam fluente rivo.

*In venas iterum redisse sanguis ,
 Visusque illico spiritus reverti ,
 Vel quod carminibus tuis reductus
 Nervorum in tubulos vigor revixit ,
 Quod quetsdam placuit sophis vetustis ,
 Vel quod Tu methòdo scholae recentis ,
 Galbanumque imitatus , atque Voltam ,
 Electrum indere calluisti in artus.
 Sit quidvis Mihi spiritus rediit ,
 Perlectis avide tuis phaleucis.*

*Quas grates referam Tibi , et libello ,
Tot , tantisque leporibus venusto ,
Tot miris quoque pharmacis referto ?*

*Quam sis Tu mihi charus , atque quanti
Æque Te faciam , probe ipse nosti.
At quaedam fatear tibi pudenter ,
Quae , ut spero , excipies bonusque , et aequus ,
Nec culpam ingenuo mihi arrogabis.*

*Incedens per iter tenebricosum
Naturae (neque sordibus magister)
Quum Tu arcana doces , Matheseosque
Leges enucleas , favente plausu ;
Noram Te sapienter aemulari
Newtonum , atque alios magis peritos
Quot sunt , qui Sophiae valent in arte :
Haud noram similem esse Te Catullo . . .*

*O quam blandidule tuis phaleucis
Permulces animos , venuste Ciampi !
O quam reddere spiritus labantes
Extemplo ipse potes tuis phaleucis !*

Quid ! . . . dixi similem esse Te Catullo ! . . .

*Dicam cedere rectius Catullum.
Rides ? . . . Ne videar nimis superbus ,
Indictum ore alio loqui quod ausim ,
Vel palpo , tibi blandiens amice ;
Quae dicam accipe , sentiesque mecum ,
Æquus si ipse mihi queam esse iudex.*

*Dic quid Dyrrhachium , Adriæ taberna ,
Quidnam ponticulus Coloniensis ,
Iam iam aetate labans , magis quod haeret*

*Vix tignis minitantibus ruinam ,
 Dic quidnam lepidum , aut sonant venustum ?
 Non sunt illepi-la immo , et invenusta ,
 » Infelicibus ustulanda lignis » .
 Utar vocibus ipsius Catulli ?
 Quid illae Veneres , Cupidinesque ?
 Quid Passerculus , et Phaselus ille ,
 Quos tot laudibus efferunt poetae
 Ipsis laudibus inficetiores ?
 Sunt nugae , atque ioci , levesque aristae ,
 Fas sit dicere , frugibus carentes ,
 Quae lenis zephyri feruntur aura.
 Dissolvas numeros , statim poetae
 Discerpti quoque membra dissipabis :
 Absyrtus foret alter et Catullus ,
 Evanesceret et Catullus omnis .*

*At Tu mellifluens modis Catulli ,
 Solum quae sapiente digna credis
 Ornas , atque tuis doces Camoenis .
 Laudas ? . . . Carmine porrigis merenti
 Virtus quam ipsamet obtulit coronam :
 Mordes ? . . . in vitia irruis , iacisque
 Quas leges tibi proferunt sagittas :
 Instruis ? . . . dogmata versibus recondis ,
 Quae mores statuunt levi iuventae ,
 Et quorum imperio reguntur urbes .
 Hos si quis numeros tuos resolvat ,
 Ascraeae Veneres , iocique Pindi
 Forsan dispereant : venustiores
 At fructus remanent , ut absque fronde*

*Passim poma nitent suo colore ,
 Servantque ingenitum sapore nectar.*

*Si punctum omne tulit , docente Flacco ,
 Qui oblectat pariter , monetque plectro :
 Te metam tetigisse , non Catullum ,
 Æquo quis Iove iudicans negabit ?*

*Ergo blandidule tuis phaleucis
 Si mulces animos ; modis venustis
 Si ornas omnia , quae doces Camoena :
 Per te si redit et vigor medullis ;
 Quum hoc non praestiterit Catullus unquam ,
 Non tu versibus anteis Catullum ,
 Atque omnes , quot erunt dein , poetas ,
 Qui tantum Keneres , Cupilinesque
 Quaerent , non Sophiam ducem sequentur ?*

B

MOZZILLUS AD CIAMPIMUM

Ενδεκασύλλαβον.

Ciampi, perlepidō, atque pervenusto,
Nuper carmina scripseram Poëtae ,
Gratus quod rabidi Leonis aestu
Me aegrum versibus illico levasset.
Quumque , non secus ac Catullus , ipse
Festivus numeris , iocisque ludat ,
Dixeram similem esse se Catullo :
Plectro quod pariter placet , monetque ,
(Quae non praestiterat Catullus unquam)
Ei cedere dixeram Catullum.

O factum male ! rectius tacerem.
Menti accessit enim calor , suisque
Auctus est numerus statim lucernis.
Fingit Invidiam potentiozem
In se iam irruere , et minaciore
Visu , quam Furiae solent Averni.
Lernaeum aspicit undecumque monstrum
Prodire , atque suae neci paratum ;

*Iamque se expositum invidis futurum
Absyrto similem, et minutiorem.*

*Adde: versibus intulisse iurat
Bellum me quoque nomini, suoque
Proh nefas! capiti periculosum.
O factum male! rectius tacerem.*

*Ast tu, qui Sophiae sedes Magister,
Dicas ingenue: ista stantne quaeso
Argumenta suo, caduntve talo?
Num verbis iacet abditum sophisma? . . .
Peccasse haud reor . . . Attamen latentes
Si impegi in scopulos miser, quid ille
Pro me tam doleat? . . . meo periculo
Non stat quidquid erit mali, bonive?*

*Ciampi, fabula te innuit, premitque:
Hac tu carperis allocutione.
Meis vix tibi redditis phaleucis,
Incertus velut ebrius vagaris
Non mero, ast animo ebriosiore . . .
Tamen si patiens mihi parumper
Praestes auriculas, procul tenebris,
In lucem cito pristinam redibis.*

*Palles Invidiam? . . . Irus, et Lupercus
Qua tibi nocuere adhuc? quid illos
Iuvit in te odium Vatinianum?
Tot molimina nonne ineptiora,
Dic, quam retia sunt araneorum,
Captando culices, levesque muscas,
Vix idonea, ludus et puellis?
Non ridet tibi laetiore vultu*

*Fortuna, et tuet amplior crumena
 Auro iam gravis, et magis magisque?
 Rhedam non tenuem, rudemque currus
 Nitens expulit, elegantiorque?
 Unus traxerat ante te caballus
 Nunc Tu non properas equis iugalis?
 Palles Invidiam, meosque versus,
 Cum scribens nitidos, venustulosque
 Tuos hendecasyllabos, frequentes
 Laudes colligis, omniumque plausus?
 Quaeque innotuerat Camoena paucis,
 Nunc non pervolat omnium per ora?*

*Sis marpesia, duriorque cautes,
 Contemnens maris irritas procellas.
 Tunc Irus tibi, et invidus Luperus
 Offendet solido, et statim silebunt.
 Audi, et πυρροσσυρον tuis medullis
 Sculpas = si silicem canis momordit,
 Dentes obtudit, ac fremens movebit
 Posthac mandibulam imbecilliore,
 Nec durum silicem amplius remordet.
 Fidens sume animos, superbiamque
 Quaesitam meritis. Tuae Camoenae
 Prodit Lucifer imminente Phoebo.
 Adest longa dies, fugatque victrix
 Quas livor petit invidus tenebras,
 Iam non Maeonia tuba, aut Maronis,
 Pindari aut cytharis, lyrae Flacci,
 Sed modos resonans Catullianos
 Nectis Principibus viris coronam.*

*Queis quid splendidius , venustiusque ,
 Quid sublimius est stylo , atque rebus ?
 Quidne aut purius , elegantiusque ?
 Fernandus iuvenis , qui Achillis aevo
 Iungit Nestoream sagacitatem
 Tuas comiter aspiciit Camaenas.
 Praesul Maximus excipit , probatque
 Tuos et numeros , tuasque laudes ,
 Tum quod Parthenopi addidit nitenti
 Lumen Praesule Praesulum nitore ,
 Tum quod murice donat , atque Patrum
 Decus Concilio novum arrogavit.
 Tuis carminibus iam uterque plaudit ;
 Et suo diademati renidet
 Hunc adnectere margaritas inter
 Ascræum quoque splendidum lapillum.*

*Grates , dic mihi , non tibi Catullus
 (Si adhuc viveret) immo ovans referret :
 Cum nedum paribus modis iocaris ,
 Sed et Principibus struis coronas ?
 Cum lauris tibi Delphicis Thalia
 Cingit tempora , non daret merenti
 Gestat quas hederas , libens Catullus ,
 Victum se ipse suis professus armis ?
 I nunc Invidiam pavens veretor !
 Arbor sacra Iovi , notos , procellas ,
 Ipsa et fulmina spernit , ac lacessit ,
 O mirum specimen poëticae artis !
 Isdem versiculis Thalia ludens ,
 Spargit nunc Veneres , Cupidinesque :*

*Nunc isdem acriter invidos cruentat :
 Dictat dogmata nunc severiora
 Morum, et instituit levem iuventam.
 Isdem nunc numeris novum retentans
 Callem Ciampius omnibus negatum
 Nectit Principibus viris coronam.*

*Salvete hendecasyllabi, quot estis !
 Salve, o mellifluens vetus Catulle,
 Olim qui Venerem, et iocos canebas !
 Salve, o magniloquens recens Catulle,
 Isdem qui numeris Catullianis,
 Tibi si libeat, soles iocari :
 Eisdem numeris humum relinquens
 Terrarum Dominos ad astra tollis.*

*Momi, et Marphorii, silete, abite :
 Vos dein carpere Ciampium cavete.
 Nam sicut socerum suis pependit
 Iambis Archilocus ; novos Lycambes
 Ciampius numeris aget Catulli.
 Salvete hendecasyllabi : coronas
 Summis Principibus potestis uni
 Nectere, et laqueo invidos necare.
 Momi, et Marphorii, cavete, abite !*

C*

AD VIRUM CLARISSIMUM

ANGELUM CIAMPIUM

IOSEPHUS CASTALDIUS

Supremae Curiae Neap. XXIIvir.

Dum Phoebus dolet, et dolent sororès
 Obsolescere, despicique sensim
 Sermonem latium, inter eruditos
 Eruditior, elegantiorque,
 Ciampi, tu latiae decus camoenae
 Auges, divitiis novisque dilas.
 Cum vis a Sophiae, Matheseosque
 Divelli studio severiore,
 Et per Tempora subseciva ludis,
 Ut soles numeris Catullianis;
 Hos iubes salibus, jacetiisque
 Pondus addere, regulasque morum,
 Omni seposita procacitate.

Hi sunt qui numeri placent, monentque !
Hi sunt qui omne ferunt, ferentque punctum !
Salve flos hominum eruditiorum
Lingua doctus utraque, sive vincta
Velis scribere, seu modis soluta.
Salve qui latiae decus Camoenae
Addis, divitiis novisqae ditas.
Hi sunt qui numeri placent, monentque !
Hi sunt qui tibi nomen arrogarunt,
Quod nullo timet interire saeclo.

RODOLPHUS GUIDIUS

ANGELO CIAMPIO

*Aniti reus improbo daturus
 Poenās criminis innocentioris
 Sanus corpore, saniorque mente
 Lusit carminibus bibens cicutam.*

*Collennuccius editurus insons
 Collum, quod cito caederet securis,
 Voce dulcisona; nihilque fracta
 Hymnum protulit elegantiores.*

*Erectos animos nihil paventes
 Adspectum necis expeditioris
 Laudo, non stupeo: quod est tributum
 Vi dandum, nihil interesse ducit
 Solvat serius, ocyuste fortis.*

*Ciampi te stupeo necem ferentem
 Mente perpetuam sereniores.
 Dum te, quæ Tityum, remordet ales,
 Tu ludis numeris Catullianis,*

Quos , tuum nisi pondus addidisses ,
 Catullus sibi iure vindicaret.
 Catulli numeros , iocos , lepores
 Eo tu sale spargis , excitasque ,
 Penus quem sophiae ministrat unus ,
 Adsit si piper eruditionis.

Es tu qui canit , interitque cycnus ?
 An qua vi terimur doloris omnes
 In te , qui calet , incitatur oestrus ?
 Haec res tam nova , mira , singularis
 Hos à pectoribus sonos disertis
 Traxit non semel : O dolor venuste !
 O pulcherrime ! tu acriore morsu
 Extrudis veneres venustiores !
 Sic a vepribus , asperisque spinis
 Fos florum rosa gignitur , decusque.

Hoc durum tibi forte si videtur ,
 Audi durius , et remitte fasso.
 Salsos cum lego quos tuos libellos
 Vis enititur acrium dolorum ,
 Amem te licet usque , diligamque ,
 Perennes voveo feras dol . . .

Haec sunt improba vota , sunt scelesta ,
 Disperdat notus , indicisque ab oris
 Soles adveniant nitentiores.
 Vivas , et valeas , tuasque musas ,
 Vetus quas acuit doloris aestus ,
 Valenti exhilaret recens voluptas.

ERRATA

CORRIGE

Pag. 23.	vers. 14.	publicum	publicum
» 26.	» 1.	publicae	publicae
» 60.	» 21.	sibi	tibi
» 100.	» 13.	huc	heu
» 109.	» 16.	stirdula	stridula
» 138.	» 17.	creabat	creabit
» 155.	» 9.	postha habenda	posthabenda
» 211.	» 9.	libes	libens
» 251.	» 4.	meus	meas
» 284.	» 15.	annus	annis
» 297.	» 17.	ab orci	leonum

A21 1474879